Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	18C/28/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724201683
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Janette Nôtová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2024:6724201683.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v občianskoprávnom spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. C. D. XXX/XX, XXX XX B., občan SR, zast.: Mgr. Ivan Bugri, advokát, IČO: 42 307 155 so sídlom Námestie SNP 23, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, IČO: 00 151 866 so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o zaplatenie 6.332,99 Eur, takto

r o z h o d o l :

I/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 6.332,99 Eur v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote do 3 (troch) dní od právoplatnosti uznesenia o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajšom súde dňa 09. 04. 2024 žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie z dôvodu nesprávnej resp. neúplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, konkrétne do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, za ktorú zodpovedá žalovaný na princípe absolútnej objektívnej zodpovednosti. Žalobca uviedol, že je príslušníkom hasičského a záchranného zboru od 01. 09. 2012, vykonáva štátnu službu na Hasičskej stanici v Detve v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z.. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17-hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, od 01. 01. 2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16- hodinový výkon služby, po ktorom nasleduje určená 8-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku, t. j. v rámci jednej pracovnej smeny strávi na pracovisku sústavne 24 hod. Okrem určenej pohotovosti mu ako hasičovi môže byť (a aj pravidelne býva) nariadená služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ (ďalej aj „nariadená služobná pohotovosť“). Obe služobné pohotovosti, či už určená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ, rovnako ako ani nariadená služobná pohotovosť podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ, sa nezapočítavajú do pracovného času, na výplatnej páske za príslušný kalendárny mesiac je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je hasič odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň), resp. peňažnou náhradou vo výške 30% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja (v deň štátneho sviatku) – viď § 122 ods. 1 ZoHaZZ. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 (v čase

rozvrhu pracovných zmien 17/7) boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 – 05:30 hod., od začiatku roka 2022 (pri rozvrhu pracovných zmien 16/8) sú služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:00 – 06:00 hod. V prípade vyhlásenia poplachu počas služobnej pohotovosti, kedy sú ako hasiči vysielaní na zásah, sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas. Takto sa striedajú 3 hasičské smeny, t. j. každý tretí deň každá pracovná smena odslúži 24 hod a následne je 2 dni voľna. Mesačne každá hasičská smena odslúži 10 až 11 pracovných smien, v službe strávi bežne 240 až 264 hodín mesačne. Do tohto času však nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Vzhľadom na uvedené, služobný čas hasiča je rozdelený tak, že každý hasič v zmenovej službe má za rok (365 dní), pri naplánovanej 24 hodinovej službe na každý tretí deň, odpracovať 121,67 zmenových služieb (365 dní / 3 zmeny). Ročne je to teda priemerne 2.920 odpracovaných hodín (121,67 zmenových služieb x 24 hodinová služba). V žalovanom období apríl 2021 – február 2024 vrátane, len v rámci samotnej určenej služobnej pohotovosti (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ) priamo nadväzujúcej na výkon zmenovej služby (teda v tzv. 15%-nej a 30%-nej pohotovosti) žalobca odpracoval v období od apríla 2021 do decembra 2021 vrátane: 502,58 hodín, v období od januára 2022 do decembra 2022 vrátane: 652,37 hodín, v období od januára 2023 do decembra 2023 vrátane: 665,11 hodín, v januári a februári 2024: 132,42 hodín.. Za žalované obdobie apríl 2021 – február 2024 vrátane odpracoval spolu 1952,48 hodín určenej služobnej pohotovosti, pritom celkovo odpracoval spolu 2009,56 hodín služobnej pohotovosti (určenej + nariadenej), pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nebola započítaná do pracovného času. Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ za žalované obdobie roku 2021 bola v rozsahu 518,08 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2021 pripadá v priemere 39,29 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2021 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 50,89 hodín (1999,35 hodín : 39,29 týždňov). Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ za žalované obdobie roku 2022 bola v rozsahu 693,95 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2022 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2022 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 50,89 hodín (2653,80 hodín : 52,14 týždňov). Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ za žalované obdobie roku 2023 bola v rozsahu 665,11 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2023 pripadá v priemere 52,14 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2023 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 50,35 hodín (2625,56 hodín : 52,14 týždňov). Spolu služobná pohotovosť určená podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadená podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ za žalované obdobie roku 2024 bola v rozsahu 132,42 hodín. Na uvedené časové obdobie roku 2024 pripadá v priemere 8,57 pracovných týždňov, za uvedený časový úsek roku 2024 dosiahol žalobcov priemerný týždenný pracovný čas 54,25 hodín (465 hodín : 8,57 týždňov). Jeho priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia od apríla 2021 do februára 2024 vrátane, dosiahol 51,60 hodín týždenne. Žalobca zdôraznil, že počas pracovnej pohotovosti aj v jej neaktívnej časti sa musí zdržiavať na pracovisku, z ktorého sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy pripravený na vykonanie zásahu. Pri vyhlásení výjazdu sa tento vykonáva do 1 min. Napriek tomu neaktívna časť pracovnej pohotovosti sa nezapočítava do fondu pracovného času, čo sa prejaví tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou je na pracovisku, v rámci fondu pracovného času sa mu toto nevykazuje. V praxi sa to prejavuje tak, že napriek tomu, že napr. v mesiaci apríl 2021 sa v jeho fonde pracovného času uvádza počet hodín 170, tento údaj nezohľadňuje ďalších 49 hodín odpracovanej služobnej pohotovosti. Je zrejmé, že jeho priemerný týždenný pracovný čas počas žalovaného obdobia pravidelne značne presahoval nielen 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ tak, ako to ustanovuje § 85 ods. 2 ZoHaZZ, ale aj maximálne prípustný týždenný pracovný čas v dĺžke 48 hodín tak, ako to ustanovuje článok 6 písm. b) Smernice. K tejto skutočnosti pritom dochádza v dôsledku skutočnosti, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítavaná do fondu pracovného času, keďže vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora.

1.1. Smernica predstavuje normu komunitárneho práva, ktorú je Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinná dodržiavať. Vychádza sa zo zásady prednosti komunitárneho práva, t. j. že právne predpisy Európskej únie majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi členských štátov. Na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená zodpovednosť členského štátu v prípade jeho chybnej aplikácie, alebo opomenutia aplikácie, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Zodpovednosť štátu je absolútna a objektívna, členský štát sa nemôže za žiadnych okolností zbaviť zodpovednosti, ani sa z nej exkulpovať. Povinnosť súdov Slovenskej republiky dodržiavať komunitárne právo je explicitne zakotvená v Ústave Slovenskej republiky článok 144 ods. 1 a článok 7 ods. 2, ods.5. Takéto posudzovanie vyplýva aj z konštantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok

C-106/77 zo dňa 9. 3. 1978, rozsudok C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010). Žalobca tvrdil, že ním spomínaná smernica nebola správne (resp. vôbec v časti) transponovaná do právneho poriadku SR, konkrétne do ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z., čím sú ustanovenia tohto zákona v rozpore s článkom 6 písm. b Smernice. Aktuálne znenie zákona o HaZZ umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas príslušníka HaZZ tak, že tento pravidelne de facto sústavne prekračuje smernicou stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Základný problém je v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho stanovuje smernica a judikatúra súdneho dvora, oproti úprave v zákone o HaZZ. V článku 2 Smernice je vymedzený pojem pracovného času ako akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a / alebo praxou. Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Súdny dvor vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Rozhodujúcim faktorom pre záver naplnenia pojmu „pracovný čas“ je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (rozsudok súdneho dvora C-397/1, C-14/04). Rovnaké závery boli prijaté v rozhodnutiach súdneho dvora týkajúce sa priamo práce hasičov (C-518/15). V ustanoveniach § 85 ods. l, 2 zákona o HaZZ je vymedzený služobný čas ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hod týždenne. V ďalších ustanoveniach § 86 až § 94 zákona o HaZZ vymedzuje pojmy nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Zo žiadneho ustanovenia zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a v skutočnosti sa tak čas služobnej pohotovosti nezapočítava do pracovného času príslušníka HaZZ. Tu je zjavný rozdiel medzi zákonom o HaZZ a všeobecným pracovnoprávnym predpisom, a to Zákonníkom práce, ktorý v § 96 ods. 2 výslovne ustanovuje, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas. Táto právna úprava Zákonníka práce však nie je aplikovateľná na služobný pomer príslušníka HaZZ. Keďže zákon o HaZZ nepovažuje služobnú pohotovosť hasičov za súčasť ich služobného času, v tejto skutočnosti spočíva rozpor zákona o HaZZ s komunitárnym právom ust. čl.2 ods. 1 Smernice, ako aj judikatúrou súdneho dvora. Smernica pritom neumožňuje, aby členské štáty prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, než ako je definícia tohto pojmu obsiahnutá v Smernici. Článok 6 písm. b) Smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva Európskej únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú (služobnú) pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Súdny dvor pritom už opakovane rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) Smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Vzhľadom však na účelové oddelenie služobnej pohotovosti od služobného (pracovného) času, kedy služobná pohotovosť nie je započítavaná do fondu pracovného času, sa potom formálne z hľadiska vykazovania fondu pracovného času javí, že služobný čas neprekračuje 48 hodín týždenne. Služobná pohotovosť, ktorá je žalobcovi nariaďovaná a ktorú odpracuje v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy, nie je považovaná za súčasť jeho služobného času. Inak povedané, ak by zákon o HaZZ pojem služobný čas v súlade s judikatúrou súdneho dvora zahŕňal aj služobnú pohotovosť, bez akýchkoľvek pochybností z formálneho hľadiska by služobný čas hasičov prekračoval 48 hodín týždenne. Je teda možné jednoznačne a bez pochybností uzavrieť, že vnútroštátna právna úprava v zákone č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore je v rozpore s článkom 2 ods. 1 a článkom 6 písm. b) Smernice. Zo skutkového stavu opísaného v žalobe a z priložených listinných dôkazov je zároveň preukázané, že žalobcov priemerný týždenný pracovný čas za žalované obdobie apríl 2021 – február 2024 vrátane, predstavuje 51,60 hodín týždenne, čo je nepochybne viac, než ktorý čas ako maximálny týždenný pracovný čas povoľuje článok 6 písm. b) Smernice. Je teda zjavné, že žalobcove právo vyplývajúce z ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice bolo a naďalej je pravidelne porušované.

1.2. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu v tomto spore, z rozsudku Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25.11.2010 vo veci Günter Fuß jednoznačne vyplýva, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi

súdmi. Je nepochybné, že ako jednotlivec sa touto žalobou môže voči žalovanému štátu domáhať náhrady škody vzniknutej mu porušením úniového práva, a teda jeho aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, tu je potrebné vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Podľa judikatúry Súdneho dvora môže náhradu takejto škody spôsobenej jednotlivcovi zabezpečiť nielen verejnoprávny subjekt, ale aj samotný štát, pričom právo Únie nijako nebráni tomu, aby mohla zodpovednosť verejnoprávneho subjektu za škodu spôsobenú jednotlivcovi vzniknúť popri zodpovednosti, ktorú má samotný členský štát. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v takomto konaní je teda štát – Slovenská republika. V mene žalovaného Slovenskej republiky koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá Hasičský a záchranný zbor, ministerstvo bolo tiež garantom právnej úpravy, zákon č. 315/2001 Z. z.

1.3. Súdny dvor vo svojej judikatúre konštantne uvádza, že poškodený jednotlivec má právo na náhradu škody porušením úniového práva zo strany štátu v prípade, ak sú splnené 3 podmienky: a/ cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, b/ existencia škody, c/ priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou. Ak sú splnené všetky 3 uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. K splneniu prvej podmienky žalobca uviedol, že článok 6 písm. b Smernice stanovuje minimálnu požiadavku na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že stanovuje povinnosť členským štátom ustanoviť maximálnu 48-hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, ktorá zahŕňa aj nadčasy. S poukazom na § 2 ods. 1 Smernice sa od tejto povinnosti nemožno odchýliť, ak ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, a to ani vtedy, ak by k prekročeniu 48 hodinovej hranice došlo so súhlasom dotknutého pracovníka. Je tak zjavné a nepochybné, že cieľom smernice je priznať právo jednotlivcovi – pracovníkovi. Z judikatúry súdneho dvora vyplýva, že vždy a v každom jednotlivom prípade sa porušenie práva únie považuje za dostatočne závažné, ak je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora v danej oblasti. Žalobca poukázal na ním citované rozhodnutia súdneho dvora, s ktorými je aktuálna právna úprava zákona o HaZZ v zjavnom rozpore. Dospel jednoznačne k záveru, že je splnená aj podmienka dostatočnej závažnosti porušovania právnej normy únie. K existencii škody žalobca uviedol, že Smernica samotná neobsahuje ustanovenia týkajúce sa procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení, rovnako neobsahuje ani kritériá zakotvujúce spôsob určenia výšky nároku na náhradu škody. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti (rozsudok súdneho dvora vo veci Brasserie du pecheur a Factortame). Náš právny poriadok neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia pre posúdenie a určenie výšky náhrady škody, ktorá vznikla porušením práva únie. Subsidiárne sa tak má použiť vnútroštátne právo pri zachovaní princípu ekvivalencie a efektivity. Žalobca tak pri posudzovaní nároku na náhradu škody poukazuje na analogické použitie ustanovení slovenského právneho poriadku obsahom a účelom najbližšie, t. j. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Žalobca uviedol, že vzhľadom na skutkový stav opísaný v žaloby je zrejmé, že dlhoročne a fakticky sústavne dochádza k porušovaniu osobnostných práv žalobcu na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity spočívajúce v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život a to všetko v príčinnej súvislosti s tým, že v dôsledku nezapočítania odpracovaných hodín služobnej pohotovosti do pracovného času pravidelne odpracoval viac, než pripúšťa článok 6 písm. b) Smernice. Jeho osobnostné práva sú pritom v dôsledku uvedeného porušované sústavne a dlhoročne, nielen teda počas žalovaného obdobia. Práca hasiča je pritom veľmi zodpovednou prácou, ktorú vníma ako poslanie. Pri svojej práci neraz nasadzuje svoj vlastný život, preto o to viac nevyhnutne a dôvodne potrebuje dostatočný odpočinok po práci na regeneráciu fyzických a psychických síl, čoho sa mu však v dôsledku sústavného porušovania práva na primeranú dobu odpočinku nedostáva. Prichádza o čas, ktorý by inak chcel venovať najmä svojej rodine či iným aktivitám nesúvisiacim s pracovným zaradením. Poukázal na to, že bežne odpracuje približne 5 až 8 hodín nad rámec maximálneho 48-hodinového týždenného pracovného času, mnohokrát však aj oveľa dlhšie. Nie sú žiadnou výnimkou ani týždne, kedy plnením pracovných povinností strávi 80 – 100 hodín za týždeň, kde takáto situácia nastáva vtedy, ak na daný týždeň mu vyjdú 3 zmeny a k tomu naviac ešte nejaké pravidelné školenie resp. opakované preškoľovanie, kurz či výcvik. Niektoré výcviky pritom

trvajú aj týždeň a to mimo domova (napr. vo výcvikovom centre HaZZ na Lešti), a v takéto obdobia je so svojou rodinou absolútne minimálne. Povinné výcviky, kurzy a školenia (ktoré sa cyklicky opakujú) sú pritom spravidla vykonávané mimo služobného času, teda práve v čase 2 dní medzi zmenami, ktoré by mali predstavovať voľno po práci. Ako hasič slúžiaci v minimálne 24 hodinovej zmene pracuje v režime „od rána do rána“ a má teda v porovnaní s bežnými ľuďmi úplne prevrátený spánkový režim a narušený nočný spánok. Deň, kedy sa ráno vracia zo služby a ktorý má byť jedným z 2 voľných dní medzi službobnými zmenami, častokrát venuje len nevyhnutnej regenerácii značného vyčerpania a nevyspatosti tak, aby nasledujúci deň bol schopný znova plnohodnotne fungovať v bežnom živote. A práve medzi zmenami musí častokrát absolvovať aj rôzne povinné školenia, prípadne je povolaný do tzv. nariadenej služobnej pohotovosti a teda častokrát ani tie 2 dni voľna medzi pracovnými zmenami reálne nemá. Tým, že služobný čas zásahových hasičov je nastavený a porovnávaný s tzv. dennými príslušníkmi HaZZ (ktorí nevykonávajú zásahovú činnosť), ktorých pracovný čas je rovnomerne rozvrhnutý na 40 hodín týždenne a 5 pracovných dní. Napriek tomu, že je hasič v práci reálne podstatne dlhšie, ak napr. hasič odpracuje v mesiaci „len“ 9 zmien (a na pracovisku tak strávi minimálne 9 x 24, teda 216 hodín), vykázaných mu je len 9 x 16 = 144, čo znamená chýbajúcich 16 hodín do 160 hodinového fondu pracovného času, takže mu formálne chýbajú „neodpracované“ hodiny na splnenie fondu pracovného času. Tieto „chýbajúce“ hodiny následne musí hasič buď prísť dopracovať, alebo sa tieto „neodpracované“ hodiny vykompenzujú náhradným voľnom, ktoré hasič dostane za tie hodiny, ktoré strávi na kurzoch, výcvikoch či školeniach, na ktorých sa zúčastňuje spravidla v čase jeho medzizmenového voľna. V takomto prípade teda v skutočnosti žiadne reálne „náhradné voľno“ nečerpá. Okrem toho, aj vo všeobecnosti môže len zriedkavo čerpať náhradné voľno vtedy, kedy sám chce, keďže sa musí prispôsobovať fungovaniu hasičských zmien, ktoré fungujú na tzv. minimálnych stavoch (7 príslušníkov je plný stav zmeny, avšak podľa pokynov sa slúži na minimálnom stave zmeny v počet 5 príslušníkov, teda 2-ja príslušníci musia čerpať buď náhradné voľno alebo dovolenku). To potom znamená, že náhradné voľno čerpá nie vtedy, kedy sám chce, ale spravidla podľa toho, aby na zmene v daný deň pracovali len 5 príslušníci a zvyšní členovia zmeny musia zostať doma. Takéto fungovanie a prioritné čerpanie „náhradného voľna“ má potom zároveň vplyv aj na možnosť čerpania dovoleniek, ktoré reálne nestíha vyčerpať a pravidelne ich prenáša do ďalších rokov, ev. je nútený ich častokrát čerpať vtedy, kedy ich reálne nepotrebuje. Skutočnosť, že v práci dlhoročne trávi neprimerane dlhý čas, má značne nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho súkromného života a nevyhnutne sa dotýka nielen jeho samotného, ale aj jeho najbližších. Prichádzam totiž o ten čas, ktorý by inak (pri dodržiavaní rozsahu pracovného času či už podľa ZoHaZZ, alebo „aspoň“ podľa Smernice) bol jeho voľným časom a ktorý by tak mohol venovať svojej rodine a najbližším, priateľom, voľnočasovým aktivitám či akokoľvek inak podľa vlastného rozhodnutia, je tak porušované jeho základné právo na ochranu súkromia a rodinného života. Tento čas mu už nikto nevráti a žalovaná náhrada škody v podobe nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje len čiastočnú náhradu utrpenej ujmy. Nie je možné odo neho (ale ani od jeho kolegov) spravodlivo požadovať, aby tento stav ďalej znášali bez akéhokoľvek odškodnenia o to viac, že žalovaný o tomto protiprávnom stave už aspoň 10 rokov objektívne vie, a to z niekoľkých stoviek súdnych rozhodnutí v takýchto sporoch. Napriek tomu žalovaný doposiaľ nič nespravil pre to, aby tento protiprávny stav odstránil, práve naopak, zjavne ho naďalej vedome udržiava. Žalobca poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu ČR, ktorý v rozsudku sp. zn. 30Cdo/2865/2015 zo dňa 20.01.2016, že v prípade dokazovania nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je na priznanie nároku podstatné posúdenie, či by takú ujmu, o ktorú v tomto prípade ide, ako zásadnú ujmu pociťovala aj iná osoba v obdobnom postavení. Ujmu, ktorú prekračovaním maximálnej hranice pracovného času trpí žalobca, by ako zásadne negatívnu ujmu na svojich osobnostných právach pociťoval absolútne každý, kto by sa nachádzal v takejto pozícii. Dostatok voľného času nielen na fyzický odpočinok, ale aj na možnosť trávenia času so svojimi najbližšími, či iné aktivity má totiž nepochybne zásadný vplyv na to, ako kvalitne jednotlivec prežíva svoj každodenný život, špecificky, ak vykonáva tak náročnú prácu, akou práca zásahového hasiča nepochybne je. V danom prípade porušovaním článku 6 písm. b) Smernice je porušované aj základné právo na ochranu zdravia, ktoré je ako jedno z najvýznamnejších osobnostných práv zakotvených v Ústave (čl.40 ÚSR). Zároveň však porušovaním Smernice dochádza aj k porušovania základného práva na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, ktoré rovnako zakotvuje Ústava (čl. 36 ÚSR). Vzhľadom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z povahy škody, ktorá má v tomto prípade nemajetkovú povahu (strata času odpočinku a s tým súvisiace porušenia práva na ochranu zdravia, súkromia a rodinného života), je v slovenskom právnom poriadku nutné analogicky použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osoby podľa ustanovení § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením únijného práva ako je to v tomto prípade. S poukazom na uvedené skutočnosti je splnená aj druhá podmienka nároku na náhradu škody, ktorou

je vznik škody resp. ujmy, pričom táto má v podmienkach slovenského právneho poriadku pri použití analógie povahu nemajetkovej ujmy, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. Napokon pokiaľ ide o tretiu podmienku, ktorou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a škodou vo forme nemajetkovej ujmy, aj túto považuje za naplnenú. Ak by totiž žalovaný správne prebral ustanovenia článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice do zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, resp. ak by boli tieto ustanovenia z materiálnej stránky v praxi dodržiavané, nedochádzalo by k porušovaniu práva na maximálny 48 - hodinový týždenný pracovný čas a teda nedošlo by ani k strate času odpočinku, na ktorý by žalobca mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením Smernice dodržaný. Nemožno pritom opomenúť ani nedodržiavanie a ešte zásadnejšie je prekračovanie vnútroštátnej právnej úpravy pracovného času hasičov, kedy § 85 ods. 2 ZoHaZZ stanovuje 40 – hodinový pracovný čas hasičov a podľa Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021 mal byť služobný čas príslušníka 38 hodín týždenne a následne v rokoch 2022, 2023 a 2024 služobný čas 37,5 hodín týždenne.

1.4. Pri vyčíslení výšky škody žalobca vychádzal z ustanovení peňažných náhrad za služobnú pohotovosť § 122 ods. 1, 2 zákona o HaZZ. Za odpracované hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti je mu uhrádzaná peňažná náhrada (nie teda „mzda“ resp. „služobný plat“, čo taktiež nepriamo potvrdzuje, že služobná pohotovosť nie je považovaná za pracovný čas) vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu (t. j. 15% z hodinovej mzdy). Práve hodiny tzv. určenej služobnej pohotovosti sú tým časom, ktorý odpracuje v rámci každej 24 hodinovej služby v súčasnosti v čase od 22:00 do 06:00 hod. (resp. do konca roka 2021 to bolo v čase od 22:30 do 05:30 hod.) a tieto hodiny mu nie sú započítavané do služobného času. Od určenej služobnej pohotovosti sa nariadená služobná pohotovosť odlišuje tým, že príslušník HaZZ je na výkon služby privolaný mimo rozpisu svojich pravidelných služobných zmien a to spravidla z domu. Základný rozdiel je v tom, že zatiaľ čo určenú služobnú pohotovosť hasič vykonáva v rámci každej jednej pracovnej zmeny a nachádza sa v práci na hasičskej stanici, na výkon nariadenej pohotovosti je privolaný do služby mimo svojho bežného služobného času a to spravidla v čase, keď sa nachádza v domácom prostredí príp. inde (avšak mimo miesta výkonu služby). Za výkon takejto nariadenej pohotovosti sa poskytuje vyššia peňažná náhrada, než za výkon určenej služobnej pohotovosti. Tento postup vyčíslenia z hľadiska analógie iuris žalobca považoval za najbližšie prejednávanej veci, výšku nemajetkovej ujmy je potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli započítané do služobného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 ZoHaZZ), keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu jeho práv nedochádzalo. Primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 ZoHaZZ a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia. Výšku nemajetkovej ujmy tak žalobca určil ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roka (50 % - 15 %) a v prípade odpracovania služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20 % peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50 % - 30 %). Primeraná náhrada škody tak predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť. Takýto spôsob výpočtu škody spĺňa odškodňovaciu úlohu, je v súlade s judikatúrou súdneho dvora a zároveň spĺňa aj požiadavku primeranosti, pričom nie je sumou neprimerane vysokou. V súvislosti s posudzovaním primeranosti tohto nároku poukázal na už v súčasnosti ustálenú rozhodovaciu prax súdov o takej žalobe, akou je aj táto žaloba. Tu žalovaný nárok je stanovený identickým spôsobom výpočtu, aký uplatnil za predchádzajúce žalované obdobie a s ktorého legitímnosťou a primeranosťou sa stotožnil tak prvoinštančný, ako aj následne odvolací súd. Poznajúc argumentáciu žalovaného z predchádzajúceho sporu aj tu žalobca zdôraznil, že žalobou si neuplatňuje mzdový nárok, ale domáha sa náhrady škody porušením únijného práva a spôsob výpočtu výšky škody použil výlučne z dôvodu neexistencie právnej úpravy, ktorá by presne stanovovala spôsob výpočtu náhrady škody v takýchto prípadoch. Žalobca ďalej poukázal na to, že jednotlivé dielčie nároky vznikali postupne, osobitne za každý mesiac, v ktorom boli jeho práva porušované, ku dňu splatnosti každej mesačnej mzdy. Rozhodujúcim momentom vzniku jeho ujmy je tak výplatný termín. U príslušníkov HaZZ je mzda splatná vždy k 10-dňu nasledujúceho mesiaca. Splatnosť mzdy za mesiac apríl 2021 nastala dňa 10.05.2021, splatnosť mzdy za mesiac máj 2021 nastala dňa

10.06.2021 atď. Vzhľadom k všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka si preto touto žalobou uplatňuje nárok spätne za obdobie 3 rokov pred podaním tejto žaloby, a to počínajúc splatnosťou mzdy za mesiac apríl 2021 (ktorá nastala 10.05.2021) až po február 2024 vrátane. Týmto postupom žalobca následne matematicky vyčíslil celkovú náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy za žalované obdobie mesiac apríl 2021 až február 2024 vrátane (t. j. od 01.04.2021 do 29.02.2024), teda pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 1952,48 hodín predstavuje súhrnne sumu vo výške 6.332,99 Eur, ktorej zaplatenia sa voči žalovanému domáha.

2. Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom dňa 16.05.2024 tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel. Proti vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný včas odpor s odôvodnením, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s podanou žalobou a žiadal ju v celom rozsahu zamietnuť. Smernica 2003/88/ES upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 5. Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov. Podľa žalovaného však takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené. V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi právnymi predpismi. Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetné ustanovenia definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňujú rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definujú pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z uvedených ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. Je tak nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Tvrdenie žalovaného o služobnom čase podporujú aj Kolektívne zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru 2021, 2022, 2023, 2024 (spolu len ako „Kolektívne zmluvy“), ktoré vo väzbe na citované ustanovenia zákona rozvrhujú služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Žalovaný má za to, že vyššie uvedené ustanovenia § 85, § 91, § 92 zákona č. 315/2001 Z. z., ako aj ustanovenia Kolektívnych zmlúv plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Kritériá pre limity pracovného času ustanovuje článok 6 Smernice 2003/88/ES s názvom „Maximálny týždenný pracovný čas.“ Podľa Smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Žalovaný dal do pozornosti súdu rozsudky Súdneho dvora vo veciach C-107/19 (bod 42), C-344/19 (bod 58) a C-437/05 (bod 35), v zmysle ktorých sa na spôsob odmeňovania pracovníkov za čas pracovnej pohotovosti nevzťahuje Smernica 2003/88/ES, ale relevantné ustanovenia vnútroštátneho práva. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2021, 2022 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v

trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene (v zmysle čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2023 a Kolektívnej zmluvy 2024). Napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne. Žalobcovi sa tak nepodarilo preukázať, že by štát neprebral smernicu do zákona správne.

2.1. Žalobca si uplatnil náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 – 13 Občianskeho zákonníka, avšak s poukazom na § 124 ods. 1 CSP z obsahu žaloby vyplýva vôľa žalobcu uplatniť si mzdové nároky. Žalobca sa v článku II. žaloby zameral na opis služobnej pohotovosti, kedy ju jasne rozdelil na určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť a zvýrazneným písomnom poukázal na rozdielnu odmenu medzi nimi. Následne sa zameral na spočítanie svojej služobnej pohotovosti v rámci žalovaného obdobia, pričom absolútne ignoruje fakt, či teda došlo k porušeniu smernice alebo nie. Z uvedeného možno odvodiť záver, že práve výkon služobnej pohotovosti a skutočnosť, že je označovaná ako tzv. „15%-ná pohotovosť“ a „30%-ná pohotovosť“, sú dôvody jeho vzniku škody a nie skutočnosť, že by pracoval nad smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas. V časti „E. Spôsob výpočtu výšky náhrady škody“ žaloby žalobca vypočítal svoju údajnú nemajetkovú ujmu ako výpočet rozdielu medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť (15 %, resp. 30 %) a odmenou za nariadenú služobnú pohotovosť vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Žalobca vôbec nerozlišuje, či ide o služobnú pohotovosť odpracovanú nad rámec smernice 2003/88/ES alebo nie. Z uvedeného postupu je celkom zjavne zrejmé, že žalobcovi pri výpočte údajnej škody nezáleží na tom, či výkon služobnej pohotovosti zasiahol do jeho práva podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES alebo nie a žiada doplatenie rozdielu za všetku určenú služobnú pohotovosť. Zatiaľ čo počas určenej služobnej pohotovosti mu škoda vznikla, tak počas nariadenej služobnej pohotovosti mu škoda už nevznikla. To znamená, že ak by všetka jeho odslúžená služobná pohotovosť bola nariadená, tak by žiadnu škodu nepociťoval. Žalobca si žiada náhradu len za určenú služobnú pohotovosť, pri nariadenej služobnej pohotovosti už žiadnu škodu nepociťuje. Ak by aj došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi a týmto porušením by boli hodiny nariadenej služobnej pohotovosti, tak by žalobca nepociťoval žiadnu ujmu vo vzťahu k týmto hodinám. Predmetnými výpočtami žalobca simuluje svoje mzdové nároky s tým, že nesúhlasí s výškou odmeny za služobnú pohotovosť. Žalovaný zároveň dodáva, že z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Žalobca pri svojom výpočte vychádza z fondu pracovného času, ktorý sa využíva pre naplnenie plánovaných hodín tak, aby z neho bolo možné vypočítať mzdu. Nejde o správny ukazovateľ skutočne odpracovaných hodín, nakoľko v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. sa ako služobný čas posudzuje aj čerpanie všetkej dovolenky, čas plateného 9 služobného voľna, či čas náhradného voľna za službu nadčas a službu vo sviatok (§ 97 ods. 1 Zákona č. 315/2001 Z. z.). Z uvedeného dôvodu nemožno zamieňať pojmy „pracovný čas“ v zmysle čl. 2 ods. 1 smernice 2003/88/ES s fondom pracovného času. Žalobca v žalobe začiatok premlčacej doby svojho nároku viaže na splatnosť mzdy za predchádzajúci mesiac a teda aj plynutie premlčacej doby viaže na mzdové nároky a nie na vznik nemajetkovej ujmy. Zatiaľ čo žiada nemajetkovú ujmu, tak plynutie premlčacej doby viaže na mzdový nárok. Ak teda jeho škoda mu vznikla až momentom vyplatenia mzdy z dôvodu, že mu nebola vyplatená suma, ktorú sám očakával, to jednoznačne značí, že nežaluje nemajetkovú ujmu, ale mzdové nároky. Žalovaný vzniesol námietku pasívnej vecnej legitimácie a to vzhľadom na simulovaný úkon žaloby o náhradu mzdových nárokov, ktorý sa žalobca snaží zastrieť žalobou o náhradu nemajetkovej ujmy.

2.2. Ak sa aj súd prvej inštancie stotožní s argumentom žalobcu, že nedošlo k správnej transpozícii smernice 2003/88/ES, tak predmetné konštatovanie súdu prvej inštancie nezakladá žiaden nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, resp. náhradu mzdových nárokov žalobcu. Prípadné konštatovanie súdu prvej inštancie, že došlo k nesprávnej transpozícii smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky nezakladá žalobcovi právo na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože táto skutočnosť sama o sebe nie je spôsobilá privodiť žalobcovi akúkoľvek ujmu. Opačný názor by vytvoril absurdný prípad, že by štát mohla žalovať aj osoba, ktorej sa predmetná smernica vôbec netýka. Je nevyhnutné rozlišovať medzi transpozíciou smernice a jej samotnou aplikáciou. Súd je povinný skúmať, či vôbec došlo pri aplikácií rozvrhovania služobného času žalobcu k porušeniu článku 6 písm. b) smernice

2003/88/ES alebo nie vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne. Žalovaný podporne odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, z ktorého vyplýva, že na účely stanovenia výšky sumy nemajetkovej ujmy je zásada individuálneho prístupu ku každej žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy nevyhnutná. Najvyšší súd Slovenskej republiky jasne a explicitne vyjadril názor, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu a teda argumentum a fortiori sa nemôže vytvoriť ani ustálená rozhodovacia prax súdov nižšieho stupňa. Zároveň Najvyšší súd Slovenskej republiky dal explicitne najavo, že nemajetková ujma nemôže byť vyčíslená a exaktne kvalifikovaná spôsobom, ako to urobil žalobca (podporne aj rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/332/2012 z 02.10.2013). Z ustanovenia smernice 2003/88/ES jasne vyplýva rozdiel medzi pracovným časom a časom odpočinku. Zákon č. 315/2001 Z. z. síce v § 97 ods. 1 posudzuje určitý čas odpočinku ako služobný čas, avšak takýto čas nie je služobným časom. Časy odpočinku ako dovolenka, voľná či iné dni, počas ktorých žalobca nepracuje, sa posudzujú ako služobný čas z dôvodu, že ide o platené dni voľna a teda je nevyhnutné, aby boli zapísané v systéme SAP, teda v evidencií dochádzky, z ktorej sa tvoria výplatné pásky. Žalovaný poukázal na článok 16 písm. b) smernice 2003/88/ES, ktorý rozširuje právnu ochranu pracovníkov o tzv. „neutrálne dni“, na ktoré nemožno v rámci referenčného obdobia prihliadať, teda sa na ne prihliada, ako keby neexistovali. Takýto deň sa v rámci výpočtu referenčného obdobia preskočí a teda sa zníži počet dní, resp. týždňov, v tom-ktorom referenčnom období a to bez ohľadu na skutočnosť, či sa predmetný čas v rámci vnútroštátneho práva posudzuje ako služobný čas alebo nie. V rámci právneho poriadku Slovenskej republiky sa na účely výpočtu fondu pracovného času posudzuje čas riadnej ročnej dovolenky ako 16 hodín. Avšak, na účely výpočtu priemerného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES sa na takýto deň prihliada ako 0 odpracovaných hodín (delenec) a 0 dní (deliteľ). Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov. Zároveň aj v ods. 16 preambuly smernica ustanovuje potrebu odchýlok a to tak, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku. Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES. Smernica 2003/88/ES v čl. 17 ods. 3 písm. b) bodu iii) povoľuje, aby sa členské štáty odchýlili od ustanovenia čl. 16 smernice 2003/88/ES a upravili si referenčné obdobie v zmysle čl. 19. S poukazom na § 86 ods. 1 Z. č. 315/2001 Z. z má žalovaný za to, že pojem „priemerný“ je nutné vykladať ako priemerný maximálny týždenný čas v referenčnom období šiestich mesiacov a teda v priemere nemôže tento čas prekročiť 48 hodín každých 7 po sebe nasledujúcich dní. Žalovaný má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalovaný zdôraznil, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa, pokiaľ nie je zásah, žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (v tom čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). V zmysle platnej legislatívy pri služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby a to jednak z voľne prístupných zdrojov na internete (stránky MV SR, príslušného krajského riaditeľstva HaZZ, zbierka právnych predpisov), ako aj na informatívnom pohovore v rámci prijímacieho konania. Dovolávanie sa neskoršieho porušenia osobnostných práv príslušníka spočívajúcich v ochrane zdravia, psychickej a telesnej integrity, nedostatku primeranej doby na odpočinok, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život vyznieva ako účelové. Žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované. Žalobca ani netvrdí v žalobe, že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch, na jeho zdravotnom stave. Nemajetková ujma môže vzniknúť až konkrétnym porušením ustanovení predmetnej Smernice a len v rozsahu tohto porušenia. Pri posúdení, či v prípade žalobcu došlo k porušeniu práva nad

maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas, je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či tento skutočne pracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie. Nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú totiž hodinami nad maximálny limit pracovného času. Výšku nemajetkovej ujmy 6.332,99 EUR, ktorú žalobca požaduje, žalovaný považuje za premrštenú a absolútne neprimeranú, a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu neporovnateľne vyššia. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Iltalehti a Karhuvaara v. Fínsko). Žalobcom požadovaná suma je nezdôvodnená a premrštená, čím sa výrazne bagatelizuje priznávanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je poškodeným priznávaná za smrť blízkej osoby. Príkladom žalovaný uvádza nasledovné rozhodnutia: 1. rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/142/2002 zo dňa 15.05.2006 (matke priznaná nemajetková ujma vo výške 6.638,78 EUR za smrť dcéry pri dopravnej nehode, pričom súd konštatoval, cit.: „ ... vzhľadom na veľmi intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu je považovaný nárok žalobkyne za primeraný.“), 2. rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 7C/818/1996 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 9.958,18 EUR za smrť jej syna v dôsledku rasovo motivovaného trestného činu spáchaného obzvlášť brutálnym spôsobom). V obdobnej veci rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/23/2022-86 zo dňa 10.11.2022: : „Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal zo svojej rozhodovacej činnosti v obdobných prípadoch, keď postupom podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka určoval na základe svojej úvahy nemajetkovú ujmu, napríklad v konaniach týkajúcich sa nesprávneho úradného postupu, či nesprávneho úradného rozhodnutia orgánov verejnej moci, či v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pri zásahu do práva žalobcu na rodinný život dopravnou nehodou - teda napr. v konaní 19C/14/2020 týkajúcom sa nemajetkovej ujmy pri dopravnej nehode žalobcu (pri zohľadnení priznaných nárokov SSU a bolestného), ktoré rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2022-211 priznaná nemajetková ujma vo výške 1.000,- €; v konaní o nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným rozhodnutím, a to vedením nezákonného trestného stíhania voči žalobcovi vo výške 8.000,- € v konaní 10C/27/2012-269 potvrdeným Krajským súdom v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/391/2018-364; či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy z titulu úmrtia syna a brata žalobcov priznaná vo výške 8.000,- € každému z nich právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 22C/15/2016 zo dňa 26.11.2020).“ Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 19/2020,“... určenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pritom nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá nepodlieha žiadnemu hodnoteniu, naopak jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí aj v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom preukázané.“

Je potrebné podotknúť, že dôkazné bremeno v sporovom konaní zaťažuje žalobcu a s ohľadom na zásadu kontradiktórnosti je úlohou žalobcu označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie v súlade s princípom hospodárnosti hneď na začiatku konania. Žalovaný má za to, že žalobca doposiaľ nepreukázal a ani riadne neodôvodnil výšku ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená.

2.3. Žalovaný napokon vzniesol aj námietku miestnej nepríslušnosti, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice spadajúca do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v obvode ktorého má ústredný orgán štátnej správy svoje sídlo, ktorým je Mestský súd Bratislava IV., žalovaný navrhol vec postúpiť príslušnému súdu. Ak súd posúdi, že sa žalobca domáha náhrady rozdielu odmeny za určenú a nariadenú služobnú pohotovosť a teda ide o pracovnoprávny spor, je povinný z úradnej povinnosti preskúmať predmetnú podmienku konania kauzálnej príslušnosti súdu a teda na účely prejednania predmetného konania je kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica, žalovaný navrhol vec postúpiť príslušnému súdu.

3. K odporu žalovaného sa žalobca vyjadril písomne dňa 10.07.2024 a zotrval na podanej žalobe. K námietkam žalovaného uviedol, že žalovaný v týchto sporoch prichádza s ďalšou pozmenenou verziou tvrdení, ktorými sa napriek rozsiahlej, dlhoročnej a už ustálenej rozhodovacej praxi súdov v takýchto sporoch snaží súd znovu presvedčiť, že je vlastne právne „všetko v poriadku“ a to napriek tomu, že nedošlo k žiadnej relevantnej zmene či už skutkového stavu, právnej úpravy, ako ani rozhodovacej praxe súdov.

3.1 K transpozícii článku 2 ods. 1 Smernice a článku 6 Smernice poukázal na podrobné vyjadrenie v žalobe, na ktorom v celom rozsahu zotrval a nesúhlasil so závermi žalovaného. Je možné v zásade súhlasiť s tvrdením žalovaného, že podľa ZoHaZZ ide v prípade služobnej pohotovosti o výkon štátnej služby, táto skutočnosť je však pre merito tohto sporu nepodstatná a irelevantná. Základnou podstatou tohto sporu totiž je, že služobná pohotovosť sa hasičom nezapočítava do služobného (pracovného) času a teda odslúžená služobná pohotovosť nie je vykazovaná ako odpracovaný čas, pričom práve preto, z hľadiska žalovaným formálne vykazovaného počtu odpracovaných hodín, nedochádza k porušovaniu Smernice 2003/88/ES, keďže takto evidenčne („na papieri“) nie je prekračovaný maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Služobná pohotovosť je síce považovaná za výkon štátnej služby, avšak nie je započítavaná do služobného (pracovného) času, čo je zásadný a diametrálny rozdiel. Počas žalovaného obdobia žalobca slúžil v 24 – hodinových smenách, z ktorých 17 hodín pripadalo na služobný čas a 7 hodín na služobnú pohotovosť (do konca roka 2021), resp. 16 hodín služobný čas a 8 hodín služobnej pohotovosti (od 01.01.2022). Kolektívne zmluvy, ktoré by mali zabezpečovať väčšiu ochranu práv zamestnancov, v tomto prípade viedli k tomu, že jeho postavenie sa fakticky ešte zhoršilo, keďže od 01.01.2022 mu nie je do pracovného času započítavaných o ďalšiu 1 hodinu naviac, keďže určená služobná pohotovosť bola predĺžená zo 7 na 8 hodín denne, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín pohotovosti nie je považovaná za pracovný čas. Ustanovenie § 85 ods. 2 ZoHaZZ stanovuje 40-hodinový týždenný pracovný čas, pričom podľa Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ na rok 2021 mal byť služobný čas príslušníka 38 hodín týždenne a následne v rokoch 2022, 2023 a 2024 mal byť služobný čas príslušníka 37,5 hodín týždenne, čo je v reálnych podmienkach výkonu práce zásahových hasičov doslova iluzórne. K prekračovaniu stanoveného resp. maximálneho týždenného pracovného času pritom dochádza v prvom rade v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť hasičov je umelo odčlenená od výkonu služby a preto formálne nie je považovaná za pracovný (služobný) čas. Žalovaný sa v týchto sporoch rôznymi, právne absolútne irelevantnými tvrdeniami snaží hľadať „dôvody“, prečo služobná pohotovosť údajne nemá byť považovaná za pracovný čas. Zákonník práce pritom v ustanovení § 96 ods. 2 výslovne stanovuje, že: „Čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.“ Aj z hľadiska komparatívneho výkladu právnych predpisov má žalobca za to, že ak sa pri „bežných zamestnancoch“ vykonávajúcich akýkoľvek druh práce, ktorých pracovný pomer sa spravuje Zákonníkom práce, aj „neaktívna časť“ pracovnej pohotovosti explicitne v zmysle § 96 ods. 2 ZP považuje za pracovný čas, tak neexistuje žiadny logický, legitímny a právne akceptovateľný dôvod, prečo by „neaktívna časť“ služobnej pohotovosti u hasičov nemala byť považovaná za súčasť ich pracovného (služobného) času. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj na dôvody uvedené v samotnej žalobe, je zjavné a nepochybné, že článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES nebol správne transponovaný do ZoHaZZ, keďže služobná pohotovosť vykonávaná hasičmi nie je považovaná za pracovný čas, čo je v rozpore s predmetným článkom Smernice, ako aj s judikatúrou Súdneho dvora, napr. rozsudku C-303/98 zo dňa 03.10.2000 vo veci SIMAP (body 46-52), rozsudku C-14/04 zo dňa 01.12.2005 vo veci Dellas (body 46-51) a rozsudku C-151/02 zo dňa 09.09.2003 vo veci Jaeger (body 44-71). Ani článok 6 ods. 1 Smernice 2003/88/ES nebol v skutočnosti správne (resp. z materiálnej stránky vôbec) transponovaný do ustanovení ZoHaZZ,. Vnútroštátne právo (ZoHaZZ) a kolektívne zmluvy síce formálne stanovujú dĺžku týždenného služobného času hasičov, avšak tieto obmedzenia dĺžky pracovného času sú v reálnej praxi sústavne porušované (prekračované). K prekračovaniu pracovného času pritom dochádza v prvom rade v dôsledku skutočnosti, že služobná pohotovosť hasičov je umelo odčlenená od pracovného času a nie je považovaná za pracovný (služobný) čas. Z tvrdení žalovaného vyznieva, že sa na hasičov vzťahuje výnimka z povinnosti dodržať maximálne 48 – hodinový priemerný týždenný služobný čas tak, ako to ustanovuje Smernica, resp. že táto hranica nie je u hasičov v skutočnosti prekračovaná. Poukázal na právny názor odvolacieho súdu (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15.02.2024, sp. zn. 2Co/86/2023), ktorý v obdobnom spore konštatoval: „Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zákon o HZZ svojou úpravou nielenže nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelením pracovnej služby od pracovnej pohotovosti a ich usporiadaním vytvoril priestor pre jeho nerešpektovanie; dokonca možno smelo konštatovať, zvlášť so zreteľom na spôsob, akým žalovaná aj v tomto konaní dotknuté ustanovenia zákona o HZZ interpretuje, že s prácou príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR nad tento rozsah sa v tejto úprave priamo rátalo, spoliehajúc sa zrejme na to, že pracovná pohotovosť do smernicou 2003/88/ES regulovaného fondu práce nespadá, a tiež aj na to, že z jej pôsobnosti je táto kategória zamestnancov vyňatá.“ Napokon žalobca zdôraznil, že prejednávajúci senát 18C Okresného súdu Zvolen v týchto sporoch vo všetkých svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vo veciach hasičov vyslovili právny záver,

že predmetné články 2 a 6 písm. b) Smernice neboli správne transponované do ZoHaZZ a tento záver bol v každom jednom prípade potvrdený aj odvolacím súdom. Nakoľko odvtedy nedošlo k žiadnej zmene či už právnej úpravy, ale ani skutkového stavu (v zmysle rozvrhnutia služobného času hasičov či iných relevantných zmien), nie je absolútne žiadny právny dôvod na to, aby sa od vysloveného právneho názoru súd odchýlil o to viac, že tento je v absolútnom súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov v obdobných sporoch.
3.2. Teóriu o tom, že sa v týchto prípadoch (vzhľadom na žalobou uplatnený spôsob výpočtu žalovanej sumy) jedná o nejaký „mzdový nárok“, žalovaný v týchto sporoch prezentuje dlhoročne napriek tomu, že sa s touto jeho argumentáciou ani v jedinom prípade nestotožnil žiadny súd. Žalobou uplatnený spôsob výpočtu nároku neznamená, že si žalobca žalobou uplatňuje „mzdový nárok“ tak, ako to účelovo tvrdí žalovaný. Stanovenie výšky nároku analogickým použitím § 122 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ a § 122 ods. 1 ZoHaZZ žalobca považuje za logický a plne legitímny spôsob stanovenia výšky primeraného odškodnenia, ktorý súčasne rešpektuje zásadu ekvivalencie a efektivity tak, ako ich stanovuje judikatúra Súdneho dvora, pričom tento spôsob stanovenia výšky nároku je široko akceptovaný aj rozhodovacou praxou súdov, nevynímajúc ani rozhodnutia tunajšieho súdu v týchto sporoch Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa celkového súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré počas žalovaného reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Žalobou teda neuplatňuje nárok na náhradu škody vyčíslený za presný počet hodín odpracovaných nad 48 hodín týždenne, ako sa žalovaný snaží v týchto sporoch pravidelne tvrdiť. Nesporným faktom, ktorý nijako nespochybňuje ani samotný žalovaný je, že žiadna z hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorú každý hasič odpracuje v rámci každej jednej služobnej zmeny, nie je započítaná do odpracovaných hodín. Medzi nezapočítavaním služobných pohotovostí do pracovného času na jednej strane a prekračovaním limitu pracovného času na strane druhej je teda priama a bezprostredná súvislosť. Ak by služobné pohotovosti boli započítavané do pracovného času, nedochádzalo by ani k prekračovaniu či už vnútroštátne stanoveného, alebo aj Smernicou obmedzeného maximálneho služobného (pracovného) času hasičov. Žalovaný sa pri svojej argumentácii tvári, ako keby nezapočítavanie služobných pohotovostí do pracovného času nebolo žiadnym porušovaním Smernice a zrejme preto sa k tejto skutočnosti priamo nevyjadruje). Skutočnosť, prečo žalovaný nárok je vypočítaný len z hodín určenej služobnej pohotovosti a nie aj z hodín nariadenej pohotovosti, má viacero praktických a logických dôvodov. Prvá rovina je tá, že určenú služobnú pohotovosť žalobca vykonáva vždy počas každej jednej služobnej zmeny, služobný úrad už vopred presne vie, koľko hodín v rámci nich odpracuje a preto s nimi (s ich počtom) môže a musí vopred počítať pri rozvrhovaní služobného času. Druhá rovina je tá, že žalovanú sumu odvíja od „doplatku“ do zákonom stanovenej odmeny za nariadenú služobnú pohotovosť, za tieto odslúžené hodiny nariadenej služobnej pohotovosti mu už bola vyplatená odmena. Nejde teda o to (ako tvrdí žalovaný), že by sa necítil poškodený aj tým, že mi neboli do pracovného času započítané ani odpracované hodiny nariadených služobných pohotovostí (v tomto prípade ide o 57,08 hodín), dôvodom je len použitý vzorec výpočtu nároku. Podstatný dôvod, prečo použil práve tento spôsob výpočtu žalovaného nároku je ten, že doposiaľ už vo viac než 100 právne identických súdnych sporoch prešiel testom proporcionality, súdy ho považovali za primeraný, legitímny a plne akceptovateľný spôsob stanovenia výšky odškodnenia škody resp. nemajetkovej ujmy vzhľadom na všetky skutkovo a právne relevantné okolnosti takéhoto sporu. Z tohto dôvodu, v záujme právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, aj v tomto prípade zvolil práve tento spôsob stanovenia výšky žalovaného nároku. Viaceré senáty nielen tunajšieho súdu, ale rovnako aj Okresného súdu Banská Bystrica a Okresného súdu Lučenec vyslovili názor, že za primeranú mieru odškodnenia by bolo možné považovať aj takú celkovú sumu, kedy by súd za každú z odpracovaných hodín služobnej pohotovosti žalobcovi priznal odškodnenie vo výške 100% hodinovej mzdy. Ak by si uplatnil napríklad takýto spôsob vyčíslenia celkovej výšky nároku, bola by žalovaná suma niekoľko násobne vyššia než tá, ktorú si v tomto konaní uplatňuje. Poukázal, že v súvislosti so spôsobom výpočtu výšky žalovaného nároku bolo nevyhnutné vedieť nielen presný rozsah údajov o jeho pracovnom čase, ale zároveň poznať aj presné údaje o vyplatenom služobnom plate za daný mesiac, ktoré sú uvedené vo výplatnej páske. Uvedené preto nesvedčí o tom, že sa v danom prípade môže jednať o mzdový nárok (právny názor vyslovený v rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 22.09.2023, č. k. 16C/42/2023-202: „Nakoniec sa súd nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že žalobca v podstate v skutočnosti uplatnil mzdový nárok a nie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V prejednávanom spore nejde o mzdový nárok žalobcu, žalobca ani len netvrdil, že mu nebola vyplatená mzda (plat). Len zo spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu nemožno dospieť k záveru, že predmetom sporu je v podstate mzdový nárok žalobcu.“.). Žalovaný tvrdí, že je nevyhnutné rozlišovať medzi transpozíciou smernice a jej samotnou aplikáciou, pričom poukazuje na dôkazné bremeno žalobcu vo vzťahu k porušeniu

jednotlivých ustanovení Smernice. Žalovaný na jednej strane výslovne odmieta, že by Smernica bola nesprávne transponovaná resp. že by bola na úkor zásahových hasičov porušovaná, na druhej strane však v tejto časti odporu už zjavne pripúšťa, že by to tak síce mohlo byť, ale nie „vo vzťahu ku každému príslušníkovi HaZZ osobitne“. Je zrejmé, že aj samotný žalovaný si musí uvedomovať, že nielen Smernica, ale aj vnútroštátne predpisy ohľadne pracovného času zásahových hasičov sú porušované, opak by znamenal popieranie objektívnej reality potvrdenej stovkami súdnych rozhodnutí v takýchto sporoch za predchádzajúcich 10 rokov, ktoré jednoznačne konštatujú porušovanie práv hasičov. Žalovaný však v skutočnosti tento protiprávny stav nijako reálne nerieši, namiesto toho sa snaží len súdy „nanovo“ presvedčiť, že toto porušovanie nie je až tak závažné, resp. každého z hasičov sa dotýka v inom rozsahu a zrejme preto má byť z jeho pohľadu právne „všetko v poriadku“. Pokiaľ ide o dôkazné bremeno porušovania jednotlivých ustanovení Smernice ako aj vnútroštátnych predpisov, tu žalobca odkázal na obsah samotnej žaloby, ako aj k nej pripojené listinné dôkazy, ktoré preukazujú jeho reálny výkon služby, v ods. 37 – 40 žaloby je podrobne prepočítaný a uvedený jeho priemerný týždenný pracovný čas v jednotlivých obdobiach, v žalobe vyčíslil aj priemerný týždenný pracovný čas za celé žalované obdobie, ktorý dosiahol najmenej 51,60 hodín týždenne (ods. 10 žaloby). Ak žalovaný poukazuje na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, v ktorých sa súdy vyjadrovali k tomu, že otázka výšky náhrady nemajetkovej ujmy má byť výsledkom individuálneho posúdenia, tieto závery nijako nespochybňuje, avšak v tomto spore ide z hmotnoprávneho hľadiska o veľmi špecifický nárok,. ktorý nemožno porovnávať s nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy v typických sporoch o ochranu osobnosti a teda ani s uvádzanými rozhodnutiami súdov. Základ žalovaného nároku tu spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia únijného práva, pričom náš právny poriadok nemá žiadny osobitný právny predpis či ustanovenie, ktoré by upravovalo nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie, za ktorú škodu zodpovedá štát. Právne závery vyplývajúce z rozhodnutí súdov, na ktoré žalovaný poukazuje, sa zaoberali „typickými“ nárokmi v sporoch o ochranu osobnosti, v ktorých je uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch napr. z dôvodu difamačných výrokov, nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd a pod. V tomto prípade najvhodnejším porovnateľným kritériom je práve kritérium ceny práce, pretože sa javí absolútne spravodlivé, aby bolo porušovanie jednotlivých ustanovení Smernice odškodňované obdobne, ako je oceňovaný jeho pracovný čas, keďže k porušeniu práva a vzniku škody resp. ujmy došlo práve pri výkone práve v rámci služobného pomeru.

3.3. Výpočet (priemerného) týždenného služobného času tak, ako ho žalobca uvádza v žalobe, je správny a je vypočítaný úplne identickým spôsobom, ako bol tento vypočítavaný vo všetkých doterajších súdnych sporov kolegov, ktorých zastupoval ten istý právny zástupca. Je potrebné vychádzať práve z fondu pracovného času, pretože v ňom by mali byť zahrnuté všetky hodiny, ktoré musí zamestnanec za daný mesiac odpracovať tak, aby splnil zákonom (príp. kolektívnou zmluvou) stanovený týždenný pracovný čas (tu § 85 ods. 2 ZoHaZZ, resp. článok 3 ods. 1 Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre príslušníkov HaZZ), s výnimkou nadčasov, keďže tieto nie je možné dopredu plánovať. Do fondu služobného času hasiča sa výlučne započítava len 17 (do konca roka 2021) resp. 16 hodín (od roku 2022). Celkový pracovný čas hasiča predstavuje súčet fondu pracovného času, služobných pohotovostí a nadčasov za daný mesiac. Údaj o odpracovaných hodinách v rámci výpisu z dochádzkového systému SAP (Dôkaz č. 4) je v položke „odpracované hodiny“ (skratka „OH“), totožný s údajom o fonde pracovného času (skratka „FPČ“) uvedenom na výplatnej páske. Napr. mesiac apríl 2021, pri ktorom je vo výpise z dochádzkového systému SAP údaj o odpracovaných hodinách v stĺpci „OH“ 170, pričom vo fonde pracovného času na výplatnej páske za mesiac apríl 2021 je uvedený rovnaký údaj 170. Z výpisov z dochádzkového systému SAP zároveň vyplýva aj to, že v rámci odpracovaných hodín „OH“ nie sú započítané hodiny odpracovanej služobnej pohotovosti, keďže tieto sú osobitne uvedené v kolónke „PR“. Dochádzkový systém SAP je výlučne evidenciou služobného času príslušníkov HaZZ. Pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je teda nutné vychádzať z vnútroštátnej úpravy, aby bolo možné zistiť, či Smernica bola transponovaná správne a či je dodržaný článok 6 písm. b) Smernice o maximálnom týždennom pracovnom čase. Zároveň je potom pri výpočte priemerného týždenného pracovného času potrebné vychádzať z definície pojmu „služobný čas“ uvedenej v § 85 a § 86 ZoHaZZ, ako aj z jednotlivých ustanovení ZoHaZZ ktoré je nevyhnutné považovať za služobný čas (t. j. služobnú pohotovosť a nadčas) a zároveň aj z ustanovenia § 97 ZoHaZZ, ktorý presne stanovuje čo sa považuje za služobný čas. Smernica v článku 15 umožňuje prijať členským štátom výhodnejšiu úpravu v porovnaní s minimálnymi požiadavkami, ktoré zakotvuje Smernica. V súlade s týmto vnútroštátna právna úprava v § 97 ZoHaZZ vymedzuje, ktorý čas resp. ktoré časové obdobia sa posudzujú ako vykonávanie štátnej služby. Neobstojí preto obrana žalovaného, ktorý namieta použitie vlastného ustanovenia § 97 ZoHaZZ, pretože toto ustanovenie bolo zavedené v súlade s dispozitívnym

ustanovením článku 15 Smernice a teda je v tomto smere nutné vychádzať práve z vnútroštátnej právnej úpravy. Ak teda vnútroštátny právny predpis priznáva väčší rozsah práv alebo poskytuje výhodnejšie podmienky pre zamestnanca, než stanovuje Smernica 2003/88/ES, uplatní sa vnútroštátny právny predpis. Právo Európskej únie stanovuje minimálne štandardy, ktoré musia členské štáty dodržiavať, ale členské štáty môžu prijať alebo zachovať výhodnejšie ustanovenia pre zamestnancov. Článok 2 ods. 1 Smernice v rámci definície pracovného času uvádza, že pracovným časom je aj vykonávanie činnosti alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi alebo praxou, pričom takýmto vnútroštátnym predpisom je v tomto smere aj § 97 ZoHaZZ (resp. obdobne § 144a ZP). Za nesprávne a zavádzajúce je aj tvrdenie žalovaného, že do výpočtu priemerného týždenného pracovného času nemožno zarátavať čas, kedy hasič čerpá dovolenku, prípadne je pracovne neschopný. Toto tvrdenie je totiž v prvom rade v rozpore so znením samotnej Smernice. Podľa článku 16 písm. b) Smernice pri prepočte týždenného pracovného času nemožno zohľadňovať obdobia, kedy bol pracovník práceneschopný, prípadne čerpal zákonom priznaný nárok na dovolenku a teda nemožno týmito obdobiami, počas ktorých pracovník nepracoval, znižovať priemerný týždenný pracovný čas. Doby ročnej dovolenky a dočasnej práceneschopnosti sa do výpočtu priemeru bez všetkého ako voľno nemajú započítavať. Je preto nesprávna aj argumentácia žalovaného, ktorou sa žalovaný fakticky dožaduje, aby sa na výpočet priemerného týždenného pracovného času zohľadnil iba skutočný čas výkonu služby a služobnej pohotovosti s tým, že obdobia dovolenky a pracovnej neschopnosti sa majú jednoducho započítať do voľna medzi služobnými zmenami. Zjednodušene povedané, žalovaný tvrdí, že pokiaľ zamestnanec čerpá zákonom priznaný nárok na dovolenku alebo je pracovne neschopný, tak má zamestnanec vlastne voľno a o všetky tieto obdobia sa má pri výpočte priemerného týždenného pracovného času znižovať jeho výsledný priemerný týždenný pracovný čas. Ak by totiž nemali byť obdobia zákonom priznanej dovolenky posudzované ako odpracovaný čas, odradzovalo by to pracovníkov od čerpania platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú Súdny dvor považuje za mimoriadne významnú zásadu sociálneho práva Európskej únie, od ktorej sa nemožno odchýliť. Podľa rozsudku C-514/20 zo dňa 13.01.2022 vo veci DS proti Koch Personaldienstleistungen GmbH judikoval: „Článok 7 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v spojení s článkom 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniu kolektívnej zmluvy, podľa ktorého sa na účely určenia, či bol dosiahnutý limit odpracovaných hodín zakladajúci nárok na príplatok za prácu nadčas, nezohľadňujú hodiny zodpovedajúce obdobiu platenej dovolenky za kalendárny rok, ktorú pracovník čerpal, ako odpracované hodiny.“ Z ustanovenia § 97 ZoHaZZ je zjavné, že samotný vnútroštátny právny predpis všetky žalovaným namietané obdobia považuje za výkon štátnej služby a teda za odpracovaný čas. Žalovaný sa pritom jeho výkladom Smernice snaží navodiť dojem, že pojem „dovolenka“ je právne (svojim obsahom a dopadom) totožný so všetkými poskytovanými druhmi voľna (napr. voľno za sviatok, platené služobné voľno) a takto ho umelo zahrnúť pod pojem „čas odpočinku“. Skutočnosť, že všetky uvedené obdobia sú považované za pracovný čas, pritom potvrdzuje aj dochádzkový systém SAP a započítavanie týchto období do fondu pracovného času. Aj podľa všeobecného pracovnoprávneho predpisu sa za pracovný čas považujú aj obdobia dovolenky, pracovnej neschopnosti a pod. (§ 144a ZP). S výnimkou obdobia, kedy hasič čerpá dovolenku, mu môže byť počas všetkých ostatných druhov „voľna“ nariadená služobná pohotovosť a teda musí byť v zmysle § 92 ZoHaZZ pripravený nastúpiť aj počas „voľna“ do služby. Podľa § 92 ods. 2, ods. 3 ZoHaZZ. ak žalovaný podľa jeho vlastnej legislatívy považuje napr. obdobia plateného voľna alebo voľna za sviatok, za čas vykonávania štátnej služby, nemôže tento čas na druhej strane považovať za „čas odpočinku“. Náš zákonodarca žiadne „neutrálne dni“ v ZoHaZZ neupravuje a dokonca neumožňuje žiadne odpočítavanie akýchkoľvek dní v rámci akéhokoľvek (či už „referenčného“, alebo iného) obdobia, a to ani v rámci 6 mesačného obdobia uvedeného v § 86 ods. 1 ZoHaZZ, ktoré zakotvuje nerovnomerné rozvrhnutie služobného času. Priemer sa nemá vypočítavať v uvádzanom „referenčnom“ období 6 mesiacov, kde žalovaný toto „referenčné obdobie“ stotožňuje s úpravou nerovnomerného rozvrhnutia služobného času v § 86 ods. 1 ZoHaZZ. Článok 6 Smernice stanovuje maximálny týždenný pracovný čas a v súvislosti s tým rozlišuje: 1. v písmene a) stanovený týždenný pracovný čas, ktorý bude obmedzený zákonmi - tzv. zákonný pracovný čas, ktorý je ustanovený v § 85 ZoHaZZ na 40 hodín týždenne (čo predstavuje najvyšší možný rozsah týždenného pracovného času), a 2. v písmene b) maximálny priemerný pracovný čas za stanovené obdobie 7 po sebe nasledujúcich dní. Hypotéza právnej normy článku 6 písm. b) Smernice predpokladá dodržanie (neprekročenie) priemerného 48 hodinového týždenného pracovného času a nie prekročenie 48 hodín v rámci siedmich dní. Smernica rozlišuje medzi týždenným pracovným časom, ktorý ustanoví vnútroštátny právny predpis (v tomto prípade 40 hodín podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ resp. 37,5 hodín podľa kolektívnych zmlúv) na jednej strane, a maximálnym priemerným 48 hodinovým týždenným pracovným

časom vrátane nadčasov na strane druhej (článok 6 písm. b) Smernice). Vymedzenie siedmich za sebou nasledujúcich kalendárnych dní je v Smernici len vymedzením dĺžky trvania pracovného týždňa, v rámci ktorého je ustanovený týždenný pracovný čas, ktorý nesmie v priemere presiahnuť 48 hodín. Týždenný pracovný čas stanovený počas pracovného týždňa je konštruovaný ako priemerný týždenný pracovný čas, ktorý možno určiť len ako priemer reálne odpracovaných hodín v pracovnom týždni za viaceré pracovné týždne v konkrétne stanovenom (sledovanom) časovom období. Pri zisťovaní, či bol porušený článok 6 písm. b) Smernice je preto potrebné prihliadať na priemer za dlhšie časové obdobie a nie je možné zisťovať prekročenie priemeru konkrétne v každom kalendárnom týždni. V tomto smere je možné čo aj analogicky vychádzať z tzv. referenčného obdobia, ktoré však Smernica predpokladá v rôznych dĺžkach. Podmienkou, aby bolo možné v členskom štáte aplikovať referenčné obdobie v konkrétnej dĺžke je to, že právna úprava referenčných období by musela byť transponovaná resp. prevzatá do vnútroštátneho právneho predpisu a museli by byť stanovené konkrétne podmienky výpočtu priemerného týždenného pracovného času v presne vymedzenom referenčnom období. Tu však referenčné obdobie, tak ako ho vymedzuje Smernica, nebolo prevzaté do právnej úpravy ZoHaZZ a nebola takto využitá ani žiadna z odchýlok resp. výnimiek ustanovených v článku 17 Smernice. ZoHaZZ neustanovuje žiadnu definíciu priemerného služobného času, rovnako neustanovuje ani to, čo sa považuje za „týždeň“ na účely určenia rozsahu služobného času a jeho rozvrhnutia. Zákonodarca v ustanovení § 86 ZoHaZZ upravuje vyslovene rozvrhnutie služobného času, ktorý je stanovený na 40 hodín týždenne a tento môže byť rozvrhnutý nerovnomerne po obdobie šiestich mesiacov. V rámci takto stanoveného nerovnomerného rozvrhnutia služobného času je stanovená dĺžka služobného dňa v rozsahu najviac 24 hodín. Vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. Z uvedeného vyplýva, že ZoHaZZ nielenže neupravuje žiadne obdobie pre výpočet priemerného služobného času na účely článku 6 písm. b) Smernice, ale veľmi nejednoznačne a neúplne upravuje obdobie, počas ktorého sa rozvrhuje týždenný služobný čas. Problém spôsobuje to, že služobný čas zásahových hasičov, ktorí slúžia v režime nerovnomerne rozvrhovaného služobného času, je v skutočnosti rozvrhovaný tak, ako je to u príslušníkov HaZZ s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom (t. j. ako u „denných“ resp. „suchých“ hasičov). V rámci stanoveného šesťmesačného obdobia sa služobný čas musí rozvrhnúť tak, aby na konci tohto obdobia bol dodržaný zákonom ustanovený rozsah týždenného služobného času príslušníka v rozsahu 40 hodín týždenne, a to v rámci plánovaných dovoleniek či práceneschopností. Ak služobný čas príslušníka je stanovený na 40 hodín týždenne (§ 85 ods. 2 ZoHaZZ), pri odslúžení čo i len dvoch služobných dní v týždni presiahne tento čas minimálne o 8 hodín (2 zmeny po min. 24 hodín = 48 hodín). Ak však do služobného času žalobcu nezapočítame hodiny odslúženej pohotovosti, potom deklarovaný „týždenný služobný čas“ bude formálne zodpovedať zákonom resp. kolektívnou zmluvou ustanovenému týždennému služobnému času (2 x 16 hodín = 32 hodín), V rámci šesťmesačného obdobia by mal byť služobný čas zásahového hasiča nerovnomerne rozvrhnutý a to tak, aby na konci obdobia jeho týždenný pracovný čas sledovaný v tomto období nepresiahol zákonom stanovenú hranicu 40 hodín týždenne. Obdobie šiestich mesiacov, t. j. presný začiatok a koniec tohto obdobia by mal byť v zákone alebo kolektívnej zmluve riadne upravený, čo však v prípade ZoHaZZ splnené nie je a takúto presnú úpravu šesťmesačného obdobia neupravuje ani kolektívna zmluva. Z takto prezentovaného tvrdenia žalovaného potom vyplýva, že služobný čas žalobcu sa rozvrhuje počas obdobia šiestich mesiacov v rozsahu 40 hodín týždenne bez započítania hodín služobnej pohotovosti, pričom takýto postup je absolútne nesprávny a je v rozpore nielen so samotnou Smernicou, ale zároveň aj s vnútroštátnou úpravou. Mám za to, že šesťmesačné obdobie upravené v § 86 ZoHaZZ nemožno stotožňovať s referenčným obdobím, v ktorom sa má sledovať maximálny priemerný pracovný čas v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice. Referenčné obdobia podľa čl. 16 Smernice („členské štáty môžu stanoviť“ v rôznej dĺžke), musia byť stanovené vopred a to v konkrétnom právnom predpise tak, aby boli vždy jednoznačne určiteľné. Zároveň musí byť takto stanovená nielen samotná dĺžka referenčného obdobia (napr. 4 – 12 mesiacov), ale aj presný spôsob jeho vymedzenia (napr. od 01.01. do 30.06., od 01.03. do 30.09 a pod., či ide o pevné alebo pohyblivé obdobie), v opačnom prípade je odkazovanie na referenčné obdobia pre adresáta právnej normy absolútne nejasné a neurčiteľné. Preto je najvýstižnejšie pre zistenie porušenia článku 6 písm. b) Smernice počítať priemer týždenného pracovného času za celé žalované obdobie, nakoľko Smernica požaduje, aby priemerný týždenný pracovný čas bol zachovaný v každom referenčnom období bez ohľadu na jeho dĺžku (či už by išlo o 4, 6 alebo 12 mesačné referenčné obdobie). Na to, aby sa mohli v danom prípade uplatniť ustanovenia Smernice, ktorých sa žalovaný dovoláva (t. j. článku 16 písm. b) a článku 17 Smernice) v súvislosti s dožadovaním sa aplikácie referenčných období, museli by byť tieto dispozitívne ustanovenia riadne prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo samotného ZoHaZZ, ale ani iného právneho predpisu či

kolektívnej zmluvy nevyplýva, že by tieto ustanovenia Smernice boli do nášho právneho poriadku riadne prevzaté. Podľa rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn.: 5C/136/2023 zo dňa 22.02.2024: „Vo vzťahu k námietke žalovaného, v ktorej poukazuje na čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES, tunajší súd konštatuje, že smernica umožňuje členským štátom pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, že by SR uvedené ustanovenie ako aj ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku, a teda, že by maximálny týždenný pracovný čas, bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci, referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok, aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v žiadnom svojom ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. ani inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku SR boli transponované ustanovenia smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval. Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z.z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času. Vzhľadom na uvedené, námietka žalovaného o zisťovaní splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku SR riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie.“ Pritom aj počas referenčného obdobia, bez ohľadu na jeho dĺžku, sú štáty povinné garantovať neprekročenie 48 hodinového týždenného pracovného času, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období možnosť štátu nerešpektovať záväzok podľa článku 6 písm. b) Smernice, viď rozsudok Súdneho dvora C-254/18 zo dňa 11.04.2019 vo veci Syndicat des cadres de la sécurité intérieure: „Článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.“ Naša vnútroštátna právna úprava v ZoHaZZ neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich referenčných období (ak by referenčné obdobia boli do právneho poriadku vôbec prevzaté). Žalobca pritom v žalobe deklaroval, že maximálny priemerný týždenný pracovný čas je sústavne prekračovaný. Každý hasič vždy počas kalendárneho roka vykonáva prácu nadčas, pričom k najmenej 2 službám za týždeň, ktoré trvajú najmenej 48 hodín treba pripočítať nielen hodiny nadčasov, ale aj nariadené služobné pohotovosti, hodiny strávené na kurzoch, školeniach a výcvikoch. Z uvedeného systému je zrejmé, že aj pri týždňoch, kedy hasič odpracuje „len“ 2 zmeny, jeho priemerný týždenný pracovný čas nevyhnutne prekročí 48 hodín týždenne. Žalobca uviedol, že dochádza k porušovaniu aj vnútroštátnej právnej úpravy služobného času zásahových hasičov a to v ešte väčšom rozsahu, než je to v prípade porušovania článku 6 písm. b) Smernice a teda aj k porušovaniu článku 6 písm. a) Smernice: „Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;“ Pokiaľ žalovaný tvrdí, že Smernica bola správne transponovaná a je aj reálne dodržiavaná, musel by byť týždenný pracovný čas hasiča vzhľadom na článok 6 písm. a) Smernice a znenia ZoHaZZ, kolektívnych zmlúv platných v žalovanom období obmedzený na 38 hodín týždenne (v roku 2021), resp. na 37,5 hodín týždenne v (v rokoch 2022, 2023 a 2024), čo žalobcov reálny priemerný týždenný pracovný čas počas celého žalovaného obdobia nespĺňa.

3.4. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o neexistencii škody resp. ujmy, k tvrdeniam žalovaného ohľadne „možnosti odpočívať alebo sa venovať inej činnosti“ v súvislosti so služobnou pohotovosťou, žalobca uviedol, že počas celého jej trvania je povinný nachádzať sa v budove hasičskej stanice, túto nemôže opustiť a súčasne musí byť fyzicky aj psychicky vždy pripravený do 1 minúty od ohlásenia poplachu vykonať výjazd. Služobná pohotovosť je vykonávaná v nočných hodinách od 22:00 do 06:00 hod., čo ju robí o to náročnejšou a vyčerpávajúcejšou. Možnosť skutočne „oddychovať“ je za takýchto okolností vyslovene iluzórna. Žalovaný tvrdí, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na vykonávanie štátnej služby v Hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami

výkonu služby, teda ak by aj dochádzalo k porušovaniu Smernice ako aj ZoHaZZ, tak si vlastne za to môže každý hasič, pretože ak do HaZZ nastúpil, má takýto protiprávny stav bez ďalšieho tolerovať. Táto skutočnosť však logicky neznamená, že práva priznané Smernicou žalobcovi nepatria a úplne nepochybne to ani neznamená, že štát (žalovaný) nemusí túto právnu normu únioného práva dodržiavať. Žalobca vedel, že bude pracovať v režime 3 zmien striedajúcich sa v 24 hodinových intervaloch. Nevedel, že reálne bude pravidelne pracovať oveľa vyšší počet hodín týždenne, ani že žiadnu z hodín odpracovaných služobných pohotovostí nebude žalovaný (a teda ani služobný úrad) považovať za pracovný (služobný) čas. Žalovaný poukazuje na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 21C/60/2022 zo dňa 02.02.2023, ktorým mala byť žaloba pre neunesenie dôkazného bremena zamietnutá. Žalobca vo svojej žalobe podrobne uvádza všetky tie skutočnosti, ktorých údajnú absenciu tamojší súd vyčítal žalobcovi. Žalovaný sa na predmetný rozsudok súdu prvej inštancie už minimálne rok odvoláva vo všetkých takýchto sporoch, hoci nenadobudol do dnešného dňa právoplatnosť. Žalovaný taktiež poukazuje na to, že žalobca bol s „plánovaným rozvrhom služobného času vždy oboznámený, v ide o ten plán služieb, ktorý je zásahovým hasičom predkladaný 3 dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Tento „plán“ je v drvivej väčšine prípadov len teoretickým plánom. Je rozdiel medzi plánom služieb, na ktorý žalovaný poukazuje (návrh rozvrhu služieb, s ktorým sú hasiči oboznamovaní 3 dni pred začiatkom nasledujúceho kalendárneho mesiaca) a tým plánom služieb, ktorý ako dôkaz priložil žalobca k žalobe (Dôkaz 4 – mesačné výpisy z dochádzkového systému SAP). Ten potvrdzuje, že služobná pohotovosť nie je započítaná do pracovného (odpracovaného) času, keďže v stĺpci „OH“ (odpracované hodiny) je uvádzaný len celkový súčet hodín odpracovaných v rámci výkonu služby v daný mesiac a teda nezohľadňuje aj odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti. Vzhľadom na dlhoročne nedostatočný počet príslušníkov - zásahových hasičov a v tomto smere absolútne personálne poddimenzovaný stav HaZZ, ktorý žalovaný štát kompenzuje práve sústavným prekračovaním maximálneho týždenného služobného času v priamej nadväznosti na predstieranie, že služobná pohotovosť nie je pracovným časom, je pre každého zásahového hasiča objektívne nemožné, aby namietaním rozvrhu plánu služieb dosiahol jeho úpravu v zmysle zníženia počtu hodín, ktoré musí celkovo odslúžiť. Žalovaný poukazuje na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorých sa tento zaoberal výškou náhrad nemajetkovej ujmy v peniazoch napr. zásahmi do osobnosti neoprávnenou kritikou resp. usmrtením člena rodiny. Žalovaný sa tu snaží porovnávať neporovnateľné, viď rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14.12.2022, sp. zn. 17Co/59/2022 (ods. 48), obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.11.2022, sp. zn. 17Co/47/2022 (ods. 23): „Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva Únie a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov ako to namietal žalovaný v podanom odvolaní (v prípade zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny ide o rozdielne skutkové okolnosti). Prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy neprevyšuje ani náhrady priznávané v týchto prípadoch, resp. obetiam trestných činov.“. K častiam odôvodnení rozhodnutí odvolacích súdov a Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré žalovaný v odpore cituje, právne názory uvedené v predmetných rozhodnutiach súdov síce nijako žalobca nespochybňuje, avšak v tomto spore ide z hmotnoprávneho hľadiska o veľmi špecifický nárok, ktorý zďaleka nemožno porovnávať s nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy v typických sporoch o ochranu osobnosti. Základ žalovaného nároku žalobcu spočíva v nároku na náhradu škody z porušenia únioného práva, pričom ustanovenia § 11 – 13 OZ o ochrane osobnosti sú tu použité len analogicky a to výlučne z dôvodu, že náš právny poriadok nemá žiadny osobitný právny predpis či ustanovenie, ktoré by upravovalo nárok na náhradu škody vzniknutej jednotlivcovi porušením práva Európskej únie, za ktorú škodu zodpovedá štát. V súvislosti s námietkami žalovaného, ktorými spochybňuje, že by žalobcovi akákoľvek ujma v dôsledku žalovaného protiprávneho stavu vôbec vznikla, opätovne poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-243/09 zo dňa 14.10.2010 vo veci Günter Fuß, podľa ktorého už len samotná strata času odpočinku je sama o sebe bez ďalšieho dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody porušením článku 6 písm. b) Smernice a to bez toho, aby k tomuto následku musel pristúpiť aj akýkoľvek prípadný ďalší následok na osobnostných právach žalobcu z hľadiska vnútroštátneho práva, pretože už len samotná strata času odpočinku znamená zásah do základného práva na ochranu zdravia a ujmu v tomto smere. Teda na procesný úspech v tomto spore nie je nevyhnutné preukazovať žiadnu ďalšiu osobitnú ujmu napr. na rodinnom živote, či iných osobnostných právach, pretože už samotná strata času odpočinku, ku ktorej dochádza prekračovaním maximálneho pracovného času, je aj sama o sebe dostatočná na priznanie žalovaného nároku. Žalobca však ako dôkaz navrhol svoj výsluch. Nesporné je, že žiadna z hodín služobnej pohotovosti ktorú počas žalovaného obdobia odslúžil, mu nebola započítaná do odpracovaných hodín, čím bol porušený aj článok 2 ods. 1 Smernice, za celé žalované obdobie to predstavuje v súčte 2009,56 hodín všetkých služobných pohotovostí (tzv. určenej + nariadenej služobnej

pohotovosti). Žalovanú výšku nároku pritom žalobca vypočítava len z celkového súčtu hodín tzv. určenej služobnej pohotovosti v rozsahu 1952,48 hodín. Zdôraznil, že s takýmto spôsobom určenia výšky nároku sa dominantne stotožňujú súdy prvej inštancie ako aj odvolací súd, zhodne považujúc takto uplatnený a vyčíslený nárok za dôvodný, preukázaný a zodpovedajúci aj požiadavke primeranosti. Pri vzájomnom porovnaní žalovanej sumy s počtom hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti, potom uplatnená náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje vo výške 3,24 Eur za každú hodinu určenej služobnej pohotovosti (6332,99 Eur : 1952,48 hodín = 3,24 Eur/hod.), pričom táto suma je stále výrazne nižšia, ako je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý (najľahší) stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala sumu vo výške 3,91 Eur. V porovnaní podľa časového kritéria žalovanej sumy s dĺžkou samotného žalovaného obdobia 35 mesiacov, kedy protiprávny stav trval, predstavuje odškodnenie sumu zaokrúhlene 181- Eur za mesiac.
3.5. K námietke pasívnej vecnej legitimácii žalovaného žalobca poukázal na skutočnosť, ktorá zakladá nárok na náhradu škody, tá nastala v mieste výkonu jeho služobnej činnosti, pričom tu vznikli a prejavili sa aj následky tejto škody vo forme nemajetkovej ujmy. Je teda nepochybné, že táto skutočnosť nastala v územnom obvode Okresného súdu Zvolen. Ak žalovaný tvrdí, že má ísť o „pracovnoprávny spor“ a teda z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov má byť miestne príslušným v tomto prípade Okresný súd Banská Bystrica, k dôvodom, prečo sa v danom prípade nejedná o „mzdový nárok“, sa žalobca už podrobne vyjadril, zo žiadneho zákonom stanovaného hľadiska nemožno tento spor podradiť pod „individuálny pracovnoprávny spor“, či „spor z kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov, štrajku a výluky“ tak, ako ich vymedzuje § 24 CSP. Nie sú teda naplnené zákonné predpoklady funkčnej príslušnosti súdu, na základe ktorých by mal byť príslušným na konanie Okresný súd Banská Bystrica. Žalovaným vznesená námietka miestnej nepríslušnosti je vzhľadom na uvedené názoru zjavne nedôvodná.

4. K vyjadreniu žalobcu žalovaný v písomnom stanovisku zotrval na svojej doterajšej argumentácii. Ohľadom skutočnosti, že žalobca v skutočnosti žiada mzdové nároky, žalovaný poukázal napríklad na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie, cit.: „52. Aj keď na strane jednej sa na prvý pohľad javí, že súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vychádzal z povahy nemajetkovej ujmy, v skutočnosti tomu tak nie je, pretože súd pri ustálení výšky tohto nároku vychádzal z matematických prepočtov peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady podľa § 122 ods. 1 tohto zákona, čo je 50 % mínus 15 %, čo sa rovná 35 %, na základe čoho s prihliadnutím na to, v akej konkrétnej výške bola žalobcovi v rozhodnom období vyplatená peňažná náhrada za každú hodinu služobnej pohotovosti, vypočítal žalobcovi nevyplatený peňažný rozdiel, čím fakticky stotožnil nemajetkovú ujmu so mzdovým nárokom, resp. s vecnou škodou, ktoré ale neboli predmetom tohto konania.“ Žalovaný v tomto zmysle znovu poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023, cit.: „(...) V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť.“ Prípadný odklon od v zásade nového rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.01.2023 predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces, čím sa narušuje princíp právneho štátu ustanovený v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na radu ďalších rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach, kedy sa právni zástupcovia žalobcov pokúšali o uplatnenie rovnakého spôsobu, aký uplatnil aj právny zástupca žalobcu v tomto konaní, avšak bezúspešne: rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 8C/12/2024 zo dňa 30. mája 2024, sp. zn. 8C/2/2024 zo dňa 04.04.2024, a sp.zn. 8C/73/2023 zo dňa 04.04.2024. Okresného súdu Pezinok sp. zn. 8C/51/2023 zo dňa 19.06.2024, Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3C/18/2023 zo dňa 02.02.2024, sp. zn. 17C/16/2023 zo dňa 05.01.2024, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/332/2012 z 02.10.2013,Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/26/2024 zo dňa 30.05.2024 Krajský súd v Banskej Bystrici vec vrátil Okresnému súdu v Lučenci na nové konanie a to z dôvodu, že Okresný súd Lučenec porušil zásadu „ne ultra petitum“, keď rozhodol vo veci priznaním plnej výšky žiadanej žalobcom, ktorú si vypočítal totožným spôsobom ako v tomto prípade. Súdy Slovenskej republiky sa odkláňajú od predmetného spôsobu výpočtu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že tento celkom zrejme odporuje podstate a účelu náhrady nemajetkovej ujmy a fakticky „zlieva“ pojem nemajetková ujma s pojmom vecná škoda. Takýmto spôsobom rozhodovania súdov predstavuje konanie v excese, kedy prípadné takéto rozhodnutie predstavuje porušenie zásady ne ultra petitum, teda rozhodovanie v rozpore s § 216 Civilného sporového konania (ďalej len ako „CSP“). Žalovaný s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-742/19 má za to, že tu nemožno hovoriť o skutočnej škode spočívajúcej v rozdielnom

ohodnotení výkonu služby a služobnej pohotovosti, teda ich rozdielne ohodnotenie neznamená zásah do mzdových práv pracovníkov. Zároveň žalovaný poukazuje aj na systematický výklad predmetných pojmov, o nemajetková ujma je upravená v § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka, skutočná ujma je upravená v § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.07.2023, cit.: „46. V súvislosti s určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov voči tej istej žalovanej prax okresných súdov v obvode Krajského súdu v Košiciach aj tohto krajského súdu je dlhodobo jednotná ohľadne záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je ekvivalentom straty na zárobku, ktorú žalobcovia utrpeli v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice. Súdy preto aj keď spočiatku priznávali nemajetkovú ujmu vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť služobného platu toho ktorého žalobcu, keď vychádzali z argumentácie, že nemajetková ujma má najbližšie k náhrade škody vzniknutej v dôsledku konštatovaného porušenia práva a jej výpočet ako rozdiel náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a/ cit. zákona je možné považovať za sumu, ktorá je primeranou výškou nemajetkovej ujmy, postupne od tejto súdnej praxe bolo upustené a výška náhrad nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch iných žalobcov sa pohybuje v rozpätí od 1.500 € do 2.500 € (viď rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/35/2022, 6Co/60/2022, 6Co/193/2022, 6Co/102/2022, 11Co/222/2020, 11CoPr/1/2020, 11CoPr/4/2020 – vo všetkých priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 €, sp. zn. 2CoPr/3/2019 – priznaná náhrada 1.500 € a sp. zn. 6Co/129/2022 – priznaná náhrada 2.500 €). (...) Z hľadiska určenia tejto výšky nie je rozhodujúce, v akej výške došlo k strate na zárobku žalobcu, keď za pracovnú pohotovosť mu bola vyplácaná iba odmena vo výške 15 % platového stupňa, hoci za naridenú služobnú pohotovosť by mu patrila za každú hodinu peňažná náhrada vo výške 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (pozn. bod 49. uznesenia). Krajský súd v Košiciach jasne ustanovil, že predmetný spôsob výpočtu nie je správny a síce dodatočne, ale predsa sa od neho odklonil. Nakoľko žiadne iné súdy v Slovenskej republike, okrem niektorých súdov Banskobystrického kraja, nepovažujú predmetný výpočet za správny, tak má žalovaný za to, aby aj Okresný súd Zvolen prihliadol na predmetné rozsudky 7 a uznesenia okresných a krajských súdov v Slovenskej republike a upustil od rozhodovania predmetným spôsobom.“.

4.1. Žalovaný nesúhlasí, že by bol článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi porušený z dôvodu nesprávnej transpozície smernice 2003/88/ES. Poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/11/2023 zo dňa 30.01.2024, keď je povinnosťou súdu skúmať v prvom rade, či vôbec došlo k porušeniu smernice 2003/88/ES. Žalovaný predložil prepočet priemerného služobného času žalobcu vyplývajúci z ustanovení smernice 2003/88/ES, ktorým sú aplikované všetky jej ustanovenia – predovšetkým článok 2, 6, 16, 17 a 19: V 1/ referenčnom období (od apríla 2021 do septembra 2021) žalobca odpracoval spolu 1082,667 hodín v 24,286 týždňoch, čo predstavuje 170 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 44,580 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo . V 2/ referenčnom období (od októbra 2021 do marca 2022) žalobca odpracoval spolu 1137,200 hodín v 25,286 týždňoch, čo predstavuje 177 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 44,974 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo . V 3/ referenčnom období (od apríla 2022 do septembra 2022) žalobca odpracoval spolu 1126,000 hodín v 25,000 týždňoch, čo predstavuje 175 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 45,040 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo . V 4/ referenčnom období (od októbra 2022 do marca 2023) žalobca odpracoval spolu 1091,833 hodín v 24,286 týždňoch, čo predstavuje 170 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 44,957 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo . V 5/ referenčnom období (od apríla 2023 do septembra 2023) žalobca odpracoval spolu 992,500 hodín v 25,286 týždňoch, čo predstavuje 177 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 39,251 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo . V 6/ referenčnom období (od októbra 2023 do februára 2024) žalobca odpracoval spolu 11007,000 hodín v 21,000 týždňoch, čo predstavuje 147 dní a teda jeho priemerný týždenný služobný čas v tomto období je 47,952 hodín týždenne, k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nedošlo. Podľa § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., sa posudzujú určité časy odpočinku ako služobný čas, avšak tieto časy odpočinku nie sú služobným časom, len sa posudzujú ako služobný čas z dôvodu, aby sa aj tento čas odpočinku, za ktorý žalobcovi patrí náhrada mzda, odzrkadlil vo fonde pracovného času a teda aj na výplatných páskach. Z uvedeného dôvodu žalovaný do kolónky „počet odslúžených celých zmien“ započítava celkový počet 24-hodinových zmien v tom-ktorom mesiaci, pracovný čas žalobcu v dňoch, v ktorých neodpracoval celých 24 hodín, pracovný čas žalobcu aj v stĺpci „celkový čas zásahu po ukončení služobného dňa po 7:00 hod.“, nakoľko ide o čas, kedy má žalobca výjazd v ranných hodinách, kedy mu už má skončiť 24-hodinová služba. Uvedené 3 stĺpce sa spočítajú do stĺpca „počet skutočne odslúžených

hodín v mesiaci“. Do predložených tabuliek priemerného týždenného pracovného času žalobcu sa započítavajú v časti pracovného času: 1/ Výkon štátnej služby, 2/ Služobná pohotovosť, 3/ Školenia, 4/ Zvyšovanie kvalifikácie a 5/ Rekondičné pobyty. Stĺpec „počet dní v mesiaci“ predstavuje celkový počet dní v mesiaci, avšak smernica 2003/88/ES v článku 16 písm. b) ustanovuje dni, ktoré nemožno použiť na kompenzáciu pracovného času žalobcu v iných dňoch. Ide o dni času odpočinku, počas ktorých žalobca odpracuje 0 pracovných hodín, avšak tento deň nemožno použiť v priemerovaní jeho pracovného času na účely článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Smernica 2003/88/ES považuje za neutrálne dni iba dni riadnej ročnej dovolenky v rozsahu 4 týždňov (v plachtách služieb označené ako „DOV“) a všetky dni práceneschopnosti (v plachtách služieb označené ako „PN“, „PNK“ a „OČR“). Žalovaný uvádza, že na účely neutrálnych dní považuje všetku „DOV“, „PN“, „PNK“, „OČR“ a nad rámec aj dni „VSZ“. Z uvedeného dôvodu v stĺpci „počet dní DOV, OČR, PN, PNK, VSZ“ sa premietajú neutrálne dni, ktoré nie sú zahrnuté v stĺpci „započítané dni“ a teda sa nevyužívajú na výpočet priemerného služobného času žalobcu. Výsledkom je teda stĺpec „priemerný počet skutočne odslúžených hodín za týždeň“, ktorý predstavuje podiel medzi delencom (počet skutočne odslúžených hodín v mesiaci) a deliteľom (priemerný počet týždňov v sledovanom období). V zmysle predmetných prepočtov služobného času žalobcu do práva žalobcu v zmysle článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES zasiahnuté nebolo, teda tu nie je dôvod na priznanie akejkoľvek výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný zdôraznil, že ide o nesmierne dôležitú skutočnosť v predmetnom konaní a súd je povinný na ňu prihliadnuť.

4.2. Žalovaná suma predstavuje marginálny rozdiel oproti najnovším rozsudkom okresných súdov, resp. krajských súdov, v predmetných veciach. Súdna prax v prípadoch, kedy došlo k porušeniam smernice 2003/88/ES sa ustálila na rozsahu 1.500 Eur až 2.500 Eur. napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/85/2023 zo dňa 06.03.2024, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/7/2023 zo dňa 09.01.2024, ktorým odvolací súd rovnako zrušil rozhodnutia súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové konanie, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/82/2023 zo dňa 03.04.2024, ktorým rovnako zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie konštatujúc, že priznaná suma 4.445,48 Eur je nedôvodne vysoká, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/66/2023 zo dňa 19.06.2023 bod 46., ktorý sa priklonil k rovnakému záveru a zrušil rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 5C/22/2022-150 zo dňa 05.12.2022, ktorým súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.640,93 Eur a vec vrátil na nové konanie. Zároveň je zrejmé, že súdy mimo Banskobystrického kraja, resp. aj niektoré súdy v rámci Banskobystrického kraja, priznávajú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 1.000 Eur až 2.500 Eur, resp. viac iba v odôvodnených prípadoch a aj to len do výšky približne 3.500 Eur. Súdy Slovenskej republiky skúmajú aj samotné porušenie smernice 2003/88/ES a jeho rozsah, nakoľko nemožno generalizovane ustanoviť, že by nesprávna, resp. neúplná transpozícia smernice 2003/88/ES zakladala akýkoľvek nárok tomu-ktorému žalobcovi bez bližšieho zisťovania špecifických osobitostí toho-ktorého prípadu.

4.3. K časti repliky „K pojmu priemerný čas“ žalovaný uvádza, že nie je podstatné ustáliť referenčné obdobie podľa smernice 2003/88/ES alebo podľa zákona č. 315/2001 Z. z. Zo smernice celkom zrejme vyplýva, že pri protipožiarnych službách je referenčné obdobie na výpočet priemerného týždenného pracovného času 6 mesiacov, keďže v prípadoch podľa článku 17 je nevyhnutné na účely zabezpečenia chodu predmetných odvetví, ktoré vyžadujú neustálu činnosť, aby bolo možné sa odchýliť od 4-mesačných referenčných období a toto obdobie rozšíriť až do rozsahu 12 mesiacov v určitých špecifických prípadoch za podmienok stanovených smernicou 2003/88/ES. Článku 19 stanovuje, že referenčné obdobie v tomto prípade je 6 mesiacov. Účel § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. je totožný s účelom článkov 16 a 19 Smernice, teda rozvrhnutie služobného času do určitých referenčných období. Tieto ustanovenia vytvárajú priestor na rozvrhovanie služieb do určitého časového rozmedzia, v rámci ktorého sa počíta priemerný pracovný čas. V podmienkach Slovenskej republiky sa toto časové rozmedzie chápe ako 6 kalendárnych mesiacov v rade, konkrétne v čase od januára do júna a od júla do decembra. Ak žalovaný prijme argumentáciu žalobcu, že smernica 2003/88/ES bola nesprávne transponovaná a je nevyhnutné ju aplikovať priamo, tak na účely predmetného súdneho konania možno prijať záver, že podľa smernice 2003/88/ES sa vychádza zo šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov na účely výpočtu priemerného pracovného času žalobcu a teda obdobie posledných 3 rokov možno rozdeliť do šiestich 6- mesačných referenčných období, v rámci ktorých sa vypočíta priemerný pracovný čas žalobcu. Ak by žalovaný prijal aj tvrdenia žalobcu ohľadom 12-mesačného referenčného obdobia, tak ani v tých obdobiach nedôjde k porušeniu smernice 2003/88/ES, keďže sa tak nestalo ani pri kratšom rozhraní mesiacov, t. j. pri 6-mesačných obdobiach.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení nesúhlasil z výpočtami žalovaného priemerného týždenného pracovného času, v celom rozsahu ich poprel ako zjavne nesprávne a zavádzajúce. Žalovaný si

v rámci jeho najnovšej verzie obhajobných tvrdení v týchto sporoch vytvoril zavádzajúci „vzorec“ výpočtu údajného priemerného týždenného pracovného času, ktorý nastavil tak, aby umelo znížil výsledný pracovný čas a to nielen nesprávnym (ne)zohľadnením jednotlivých ustanovení Zákona o hasičskom a záchrannom zbore a Smernice 2003/88/ES, ale dokonca aj nezohľadnením tých údajov o odpracovaných hodinách, ktoré vyplývajú aj zo žalovaným predložených listín. Jeho rozhodujúce právne tvrdenia sa pravidelne menia, tvrdenia žalované v aktuálnej Duplike sú značne rozdielne s jeho predchádzajúcimi tvrdeniami v odpore proti platobnému rozkazu. Žalovaný pritom v uplynulých rokoch poskytol súdom už mnoho verzií tvrdení o tom, aký je vlastne priemerný týždenný pracovný čas hasičov. V prípade žalovaným označovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/29/2021 zo dňa 31.01.2023 súd vychádzal z absolútne neporovnateľných skutkových okolností, ktoré zakladali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to nárok pozostalých po obeti dopravnej nehody, čiže išlo o skutkové aj právne okolnosti neporovnateľné s týmto sporom. Tvrdenie žalovaného, podľa ktorého „prípadný odklon od v zásade nového rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.01.2023 predstavuje zásah do práva na spravodlivý proces, čím sa narušuje princíp právneho štátu ustanovený v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“, je očividne zavádzajúce a vecne aj právne neopodstatnené. Žalovaný rozsiahlo avšak selektívne poukazuje na neprávoplatné rozhodnutia prvoinštantných súdov aj napriek tomu, že tieto zjavne boli napadnuté odvolaním (a to paradoxne vždy aj samotného žalovaného). Za zavádzajúce až doslova demagogické je poukaz na najnovšie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veciach právneho zástupcu Mgr. Ivana Bugriho, ktorými Krajský súd v Banskej Bystrici vrátil súdom prvej inštancie na nové konanie (...) a to z dôvodu, že Okresný súd Lučenec porušil zásadu „ne ultra petitum“. Skutočným dôvodom, pre ktoré odvolací súd zrušil rozhodnutia senátu 16C Okresného súdu Lučenec bol ten, že súd (resp. sudca tamojšieho súdu) odmietol rešpektovať doterajšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, čo výslovne konštatoval vo svojich rozhodnutiach. Zároveň prisúdený nárok právne kvalifikoval ako „stratu nádeje na zmenu legislatívy“ s odškodnením vo výške 500,- Eur za každý mesiac žalovaného obdobia, ďalej neaplikoval analogicky ustanovenia § 11-13 OZ, ale postupoval podľa zákona č. 513/2004 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu pri výkone verejnej moci a u každého so žalobcov považoval za primerané odškodnenie sumu vo výške prevyšujúcej 19.500,- Eur. Odvolací súd tak prvoinštančnému súdu v zrušujúcom uznesení vytýkal to, že sa zaoberal iným plnením, než bolo v žalobe uvedené a tieto skutočnosti boli práve dôvodom na konštatovanie, že prvoinštantný súd porušil zásadu „ne ultra petitum“. Žalovaný pri svojej argumentácii predstiera, akoby nezapočítavanie služobných pohotovostí do pracovného času nebolo žiadnym porušovaním Smernice, k tejto skutočnosti sa priamo radšej ani nevyjadruje. Praktickým dôsledkom tejto skutočnosti totiž je aj to, že všetky hodiny odpracovanej služobnej pohotovosti (určenej ani nariadenej) sa nezapočítavajú ani do celkového odpracovaného času na účely určenia výsluhového dôchodku, čo má samozrejme negatívny vplyv aj na jeho budúcu výšku. Pritom viaceré senáty tunajšieho súdu, ale aj Okresného súdu Banská Bystrica a Okresného súdu Lučenec vyslovili právny názor, že za primeranú mieru odškodnenia by bolo možné považovať aj takú celkovú sumu, kedy by súd za každú z odpracovaných hodín služobnej pohotovosti žalobcovi priznal odškodnenie vo výške 100% z hodinovej mzdy. Žalobca zdôraznil, že sa žalobou domáha náhrady škody za porušovanie svojich osobnostných práv vymedzených v žalobe, vzniknutej porušením článku 2 ods. 1 a článku 6 písm. b) Smernice. Dôvod, prečo pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je potrebné vychádzať práve z fondu pracovného času je ten, že v ňom by mali byť zahrnuté všetky hodiny, ktoré musí zamestnanec za daný mesiac odpracovať tak, aby splnil zákonom (príp. kolektívnou zmluvou) stanovený týždenný pracovný čas. Je však nesporné, že práve hodiny služobnej pohotovosti nie sú započítané do fondu pracovného času a zároveň o ich presnom počte žalovaný (resp. aj služobný úrad) má nepochybne vedomosť. K zásahu do práv poškodeného hasiča dochádza nielen tým, že pravidelne odpracuje v priemere viac než 48 hodín týždenne, ale aj tým, že žiadna z odpracovaných hodín služobnej pohotovosti mu nie je v rozpore s článok 2 ods. 1 Smernice započítaná do pracovného času. Práve preto žalobca odvodzuje výšku žalovanej sumy od celkového súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré som za žalované obdobie odpracoval.

5.1. Žalovaným označované „referenčné obdobia“ nie sú v našich podmienkach použiteľné už len preto, lebo takáto právna úprava nebola prevzatá do nášho vnútroštátneho právneho poriadku. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/20/2024 zo dňa 04.07.2024: „Vo vzťahu k námietke žalovaného, v ktorej poukazuje na čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ ES, odvolací súd konštatuje, že smernica umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, aby Slovenská republika

uvedené ustanovenie ako aj ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku, a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok, aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v žiadnom svojom ustanovení zákona č. 315/2001 Z.z. ani inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku Slovenskej republiky boli transponované ustanovenia smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval. Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z.z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času, avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice. Vzhľadom na uvedené, námietka žalovaného o zisťovaní splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie.“ Žalovaný nastavil „vzorec“ na výpočet priemerného týždenného pracovného času tak, aby nezohľadnením právne relevantných skutočností umelo znížil výslednú dĺžku priemerného týždenného pracovného času. Naviac žalovaný vo svojich výpočtoch nezohľadnil ani len počet reálne odpracovaných hodín. Vo výpočte resp. tabuľke žalovaného v prípade žalobcu chýba minimálne 162:36 hodín (v 60-tkovej číselnej sústave, teda 162 hodín a 36 minút), ktorých odslúženie resp. absolvovanie vyplýva aj listín, ktoré žalovaný predložil spolu s Duplikou. Do výpočtu nezahrnul: Nariadená pohotovosť: 29:35 hod., Nariadená práca nadčas: 02:01 hod., Určená pohotovosť: 58:00 hod., Výkon služby 13:00 hod., Rekondičný pobyt 60:00 hod., pričom výslovne tvrdí, že ich v predložených tabuľkách priemerného týždenného pracovného času započítal. Žalovaný do svojich výpočtov zahŕňa len celé zmeny odslúžené v rozsahu 24 hodín. Ak však žalobca v rámci svojej zmeny čerpal napr. pol dňa dovolenku alebo bol len pár hodín u zubára resp. na lekárskom vyšetrení, žalovaný už zvyšné hodiny z tejto zmeny, ktoré riadne odslúžil vrátane určenej služobnej pohotovosti, do svojho výpočtu nezahrnul, a to ani do položky „počet odslúžených hodín mimo celých zmien“. Žalovaný rovnako nezapočítava ani hodiny strávené cestou na školenia. Vo vzťahu k absolvovanému rekondičnému pobytu žalovaný nezapočítal všetky dni strávené na rekondičnom pobyte. Ďalším nedostatkom predloženého výpočtu je aj selektívny prístup žalovaného k jednotlivým dňom „voľna“. Napríklad v mesiaci august 2021 žalovaný odpočítava 8 kalendárnych dní (výlučne dni v týždni od pondelka do piatka), počas ktorých žalobca čerpal dovolenku, hoci v tomto mesiaci dovolenku čerpal počas 12 kalendárnych dní. V dňoch 02.10.2022 až 11.10.2022 bol na PN, pričom z celkových dní čerpania PN v počte 10 žalovaný odpočítava len 7 kalendárnych dní (t.j. len dni v týždni od pondelka do piatka, mimo víkendových dní pripadajúcich na sobotu a nedeľu). Je zrejmé, že „výpočet“ žalovaného vychádza z nesprávnych (neúplných) vstupných údajov, pričom podľa skúseností právneho zástupcu žalobcu z obdobných sporov, v ktorých žalovaný predložil takýto výpočet, sa obdobné nezrovnalosti objavujú u každého jedného príslušníka. Sú tu však aj ďalšie časové obdobia, ktoré žalovaný v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou nepovažuje za výkon štátnej služby a teda za odslúžené hodiny, pričom v jeho výpočtoch o tieto časové obdobia v skutočnosti znižuje priemerný týždenný pracovný čas každého hasiča. Žalovaný na jednej strane tvrdí, že do pracovného času započítava aj účasť na školeniach a rekondičných pobytoch, ktoré sú v zmysle § 97 ods. 1 ZoHaZZ považované za vykonávanie štátnej služby. Na druhej strane už však žalovaný odpočítava z ním stanoveného referenčného obdobia dni čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, náhradného voľna za štátnu službu nadčas, doby pracovnej neschopnosti a pod., ktoré podľa žalovaného nemajú byť považované za pracovný čas a má ísť podľa neho o „doby odpočinku“ a to napriek tomu, že všetky tieto obdobia sú v § 97 ods. 1 ZoHaZZ považované za výkon štátnej služby úplne rovnako, ako aj účasť na školeniach a rekondičných pobytoch, o ktorých už žalovaný naopak priznáva, že majú byť považované za pracovný (služobný) čas. Z predložených listinných dôkazov je evidentné, že j služobný čas žalobcu sa nerozvrhuje nerovnomerne, ale plánuje sa a porovnáva sa so služobným časom príslušníkov, ktorým sa služobný čas rozvrhuje rovnomerne. Špecifiká nerovnomerného rozvrhnutia služobného času nezohľadňuje ani samotný žalovaný pri ním prezentovanom „Výpočte priemerného týždenného služobného času“. Žalovaný priznáva, že rekondičný pobyt má byť započítavaný do pracovného času, žalovaný do pracovného času započítava len ním svojvoľne určený počet hodín. Rekondičný pobyt musí povinne absolvovať každý príslušník, ktorý v zbore odslúžil viac než 10 rokov, trvá nepretržite 14 po sebe nasledujúcich kalendárnych dní, počas ktorých musí byť príslušník sústavne prítomný v určenom zariadení, a to vrátane víkendov. Žalovaný každý z týchto dní zohľadňuje ako odpracovaný len v rozsahu 7,5 hodiny a aj to len v rámci pracovných dní (od pondelka do piatku), pričom 2 víkendové dni nie sú príslušníkovi zohľadnené ako odpracované ani len z časti (teda za tieto dni sa mu započíta

0 hodín) Práve v dôsledku takéhoto nesprávneho postupu potom opätovne žalovaný deklaruje, že v ním uvádzaných referenčných obdobiach nedošlo k porušeniu Smernice. V prípade dovolenky alebo PN-ky, sa mi započítava len 17 hodín (do konca roka 2021) resp. 16 hodín (od roku 2022), ale z celkového počtu dní v mesiaci odpočítava 1 deň, tzn. celý môj služobný deň, ktorý je v rozsahu 24 hodín. Zjednodušene povedané, ak mám 1 deň dovolenky, ktorá zodpovedá 1 služobnému dňu, malo by sa mi aj na účely započítania dovolenky ako služobného času (§ 97 ZoHaZZ) započítať 24 hodín. Dňa 02.04.2021 bol Veľkonočný piatok a dňa 05.04.2021 bol Veľkonočný pondelok, pričom nejde o pracovné dni, napriek tomu žalovaný v tomto prípade tieto dni odpočítaval, avšak dni pripadajúce na víkend nie. Zároveň žalovaný postupuje zmätočne aj vo vzťahu k jednotlivým služobným dňom, ktoré som síce neodslúžil, ale v týchto dňoch som bol u lekára, alebo čerpal dovolenku, kedy nie je možné zistiť, prečo niektoré dni odpočítava a niektoré nie. Tieto „nezrovnalosti“ pritom nevyznievajú inak než tak, že žalovaný vytvoril „vzorec“ výpočtu pracovného času, ktorý účelovo nastavil tak, aby čo najviac znížil dĺžku priemerného týždenného pracovného času hasiča. Takéto nezrovnalosti v rádoch desiatok až stoviek hodín (a to aj v rozsahu 500 a viac hodín) boli zistené u každého jedného žalobcu na tunajšom súde, v spore ktorého žalovaný takýto „výpočet“ predložil. Ak by si samotný žalovaný bol istý správnosťou tejto jeho argumentácie, podľa ktorej obdobia PN, dovolenky a pod. nemajú byť považované za odslúžený služobný čas, nemajú byť započítané do odslúžených hodín a preto ani nemajú byť brané do úvahy pri výpočte priemerného týždenného pracovného času hasiča, neexistoval by logicky žiadny dôvod na zamýšľanú legislatívnu zmenu ZoHaZZ, ktorá je aktuálne predložená vo forme návrhu na zmenu ustanovení ZoHaZZ v Národnej rade Slovenskej republiky. Dňa 22.05.2024 bol podaný návrh na vydanie zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, s navrhovaným dátumom účinnosti od 15.10.2024, ktorým sa má zmeniť ZoHaZZ okrem iného práve aj v časti ustanovenia § 97 ZoHaZZ, ktorý sa má doplniť o nové ustanovenia nasledovne: § 97 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie: „(3) Na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až c) a písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvý bod sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezarátavajú.“. Podľa predloženého návrhu novely ZoHaZZ sa za vykonávanie štátnej služby v budúcnosti nemajú posudzovať práve tie časové obdobia, o ktorých žalovaný už v súčasnosti tvrdí, že podľa aktuálne platného a účinného znenia ZoHaZZ sa tieto obdobia nepovažujú za výkon štátnej služby a preto ani nezahŕňajú do výpočtu priemerného týždenného služobného času hasičov. Absolútne pritom nepochybujem o tom, že dôvod tejto zamýšľanej legislatívnej zmeny je práve reakciou na prebiehajúce súdne spory, akým je aj tento spor so žalovaným. Cieľom tejto úpravy má byť len do budúcnosti umelo „na papieri“ znížiť výsledný priemerný týždenný pracovný čas hasičov tak, aby žalovaný mohol v takýchto súdnych sporoch naďalej tvrdiť, že vlastne nedochádza k prekračovaniu či už vnútroštátne stanoveného týždenného pracovného času podľa § 85 ods. 2 ZoHaZZ a kolektívnych zmlúv, alebo aj maximálneho priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice. Takáto zamýšľaná účelová zmena ZoHaZZ je fakticky jedinou celoplošnou „zmenou“, na ktorú sa tento štát zmohol po 10 rokoch súdnych sporov a stovkách súdnych rozhodnutí, v ktorých je súdmi konštantne potvrdzované porušenie práva zásahových hasičov na dodržanie limitu pracovného času.

6. Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní dňa 25. 09. 2024 výsluchom žalobcu, oboznámením listinných dokladov a zistil nasledujúci skutkový a právny stav veci:

7. Žalobca na pojednávaní potvrdil, že pracuje už 13 rokov v hasičskom zbore, na hasičskej stanici v B., zaradený ako technik špecialista. Počas mesiaca mu vyjde cca 10 služieb po 24 hodín, čo je 240 hodín mesačne, okrem toho absolvujem ďalšie výcviky, školenia, čo sú ďalšie hodiny práce. Počas 24 hodín je rozpis, čo sa robí v danom čase, ako je starostlivosť o techniku, praktické cvičenia, overovanie spôsobilosti podľa tzv. plánu rozpisu služobného času. V rámci 24 hodinovej smeny vykonáva aj tzv. nočnú pohotovosť, kedy je na hasičskej stanici pripravený na výjazd. Ak je vyhlásený výjazd, dostanú upozornenie a informáciu, kam treba ísť, a do 1 minúty musí byť vykonaný výjazd. Mimo výjazdov počas služobnej pohotovosti robí nejakú prípravu, školenia, nemá určenú konkrétnu činnosť. Plánovanie služieb sa robí na každý mesiac vopred, ale tento plán sa na 90 % nedodržiava, zmeny sa robia pre neprítomnosť niektorých hasičov operatívne (PN, OČR, rodičovskú dovolenku a podobne). Môžem byť aj odvolaný z dovolenky, ak má v tom čase naplánovanú dovolenku. Čo sa týka čerpania dovolenky, je daný plný stav 7 príslušníkov, minimálny stav 5 príslušníkov - vtedy si a dvaja musia čerpať dovolenku, hoci ju reálne ani nepotrebujú, takto je to určené. Takmer na 100 % sa stáva u všetkých hasičov, že si

dovolenku nemôžu vyčerpať do konca roka práve kvôli službám mimo plánu, dovolenkám, školeniam a podobne, preto sa dovolenka prenáša na nasledujúci rok, kedy si ju dočerpávajú, ale tiež nie vtedy, keď reálne potrebujú, ale keď je to určené. Totožné je to pri náhradnom voľne, ktoré dostáva za kurzy alebo školenia, musí si ho vyčerpať vtedy, keď povie veliteľ, hoci ho reálne ani nepotrebuje, t. j., nemôže si ho vziať vtedy, keď by chcel a potreboval. Žalobca uviedol, že žije s priateľkou, majú spolu 3 deti a všetok voľný čas sa snaží venovať im. Syn hráva futbal, dcéra chodí na tanečnú, takže ich vozí na tréningy, zápasy a podobne. Priateľka je zamestnaná v bežnom pracovnom čase, takže prakticky sú spolu cez víkendy, ale aj počas týchto mu často krát vyjde služba, preto majú len malý časový priestor pre seba. Bývajú v rodinnom dome, ktorý si stavali svojpomocne, aj si ho dorábajú, v rámci voľného času. Pred nástupom do hasičského zboru mal priateľov, hrával futbal. Po nástupe do hasičského zboru toto musel vypustiť, všetok voľný čas venujem rodine. V začiatkoch služby jeho mama vážne ochorela, chcel s ňou tráviť viac času, ale kvôli práci nemohol. Uvedené pracovné nasadenie aktuálne nemá závažný vplyv na jeho zdravotný stav, hoci má mierne zvýšený tlak bez potreby liečby, predtým ho však mal v poriadku. Má tiež zvýšený cholesterol, čo môže mať spojitosť s náročnosťou práce. Rozhodol sa podať túto žalobu, lebo vzhľadom na aktuálnu situáciu má veľmi málo času na súkromie. Každý mesiac je v práci minimálne 240 hodín a ďalšie hodiny na školenia, cvičenia, zastupovanie a podobne. Hodiny služobnej pohotovosti sa mu nezapočítavajú do služobného času, čo je takmer tretina pracovného času, hoci som v práci a nemôžem byť s rodinou, nevidím dôvod na takýto postup. Túto situáciu sa snažil spolu s kolegami riešiť služobným postupom, ústne to oznamovali veliteľovi družstva a ten to zrejme posunul ďalej, ale doposiaľ sa nikdy nič nezmenilo.

8. Súd v rámci dokazovania oboznámil listiny: doklady žalobcu k vymenovaniu za príslušníka HaZZ, rozpis pracovnej pohotovosti s vyčíslením nároku žalobcu, výplatné pásky žalobcu za obdobie apríl 2021 až február 2024, Plán služieb, rozhodnutia Súdneho dvora, doklady žalovaného – Prehľad plánu služieb, výpočet priemerného služobného času žalobcu.

9. Súd v prvom rade sa zaoberal námietkou žalovaného miestnej a kauzálnej nepríslušnosti tunajšieho súdu a námietku svojej pasívnej vecnej legitimácie..

9.1. Podľa § 19 písm. b) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

9.2. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávnych sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

9.3. Podľa § 42 CSP, ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

9.4. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9.5. Pokiaľ žalovaný namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu, túto námietku súd vyhodnotil ako nedôvodnú a v zmysle § 42 CSP na ňu neprihliadol. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody. Zo skutočností uvádzaných v žalobe je zjavné, že za skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, žalobca označil zásah do jeho práv postupom žalovaného, v dôsledku čoho mu vznikla škoda a to v súvislosti v výkonom povolania žalobcu. Miesto výkonu jeho stálej služobnej činnosti je mesto Detva, ktoré je v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, kde vznikli a prejavili sa následky škody vo forme nemajetkovej ujmy. S poukazom na ust. 19 písm. b) CSP je tak miestna príslušnosť tunajšieho súdu daná. Kauzálnu príslušnosť súd skúma ex offo aj v prípade, ak žiadna zo strán takúto námietku nevznesie. Súd pri začatí konania nezistil, že by sa jednalo o pracovnoprávny spor, kde od platnosti a účinnosti novely C.s.p. súvisiacej so zmenou súdnej mapy sa kauzálne príslušným súdom od 01. 06. 2023 v individuálnych pracovnoprávnych sporoch stal Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici. Doposiaľ vo všetkých právoplatných rozhodnutiach súdov SR boli opakovane vyvrátené námietky žalovaného, že v obdobných sporoch sa jedná o pracovnoprávny spor, s čím súvisela aj námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, bolo jednoznačne ustálené,

že žalobca podáva žalobu o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie. Súd pri úvahe o jeho právomoci vo veci konať a rozhodnúť dospel k záveru, že jeho právomoc je daná, keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu za porušenie práva EÚ. Súd preto konštatuje, že je vecne a miestne príslušným na rozhodovanie a prejednanie žaloby žalobcu.

9.6. Pokiaľ súd zotrval na posúdení nároku žalobcu ako nároku o náhradu škody, ktorá mu vznikla porušením práva Európskej únie, nebola dôvodná ani námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, keďže predmetom žaloby nie je pracovnoprávny spor, nie je dôvod, aby žalobca žaloval svojho zamestnávateľa. Naopak bolo doposiaľ vždy právoplatne judikované, že žalovaný je v spore pasívne vecne legitimovaný - pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor. V tejto súvislosti treba poukázať na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Hoci o otázkach, ktoré súdu v tomto konaní rieši ako otázky predbežné, neexistuje „ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít“, existuje stabilná rozhodovacia prax súdov prvoinštatnčných, ako aj súdov druhoinštančných, a žalovaný neuviedol žiadne také skutočnosti a dôkazy, z ktorých by súd mohol vyvodiť iné právne závery.

10. Žalovaný v konaní namietal tvrdenie žalobcu, že dotknutá Smernica nebola do právneho poriadku SR transformovaná správne, tvrdil, že úprava v ZoHaZZ neodporuje dotknutej Smernici, a že nie je daný základ nároku žalobcu na náhradu škody v dôsledku porušenia jeho práv plynúcich z čl. 2 a 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.

10.1. Podľa Čl.2 ods. 1 C.s.p., ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa ods. 2, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa ods. 3, ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

10. 2. Obdobne ako v bode 9.4. tohto odôvodnenia súd poukazuje na princíp právnej istoty vyjadrený v článku 2 C. s. p., ktorý znamená okrem iného aj legitímne očakávania sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo. Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu venuje náležitú pozornosť aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre (rozsudok vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003). Žalovanému, ktorý je stranou sporu na strane žalovaného vo všetkých takýchto obdobných sporoch sú isto známe závery stoviek právoplatných rozhodnutí súdov SR (provinštančných a druhoinštančných), že dotknutá Smernica nebola do ZoHaZZ prevzatá správne, pretože vnútroštátna právna úprava (ZoHaZZ) umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času v rozpore s čl. 2 Smernice a rozvrhnúť žalobcovi - príslušníkovi HaZZ služobný (pracovný) čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v čl. 6 písm. b/ predmetnej smernice, a zároveň že základ nároku žalobcu je tak daný, keďže sú splnené 3 podmienky: 1. cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné; 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Bolo by nadbytočné opakovane v tomto rozhodnutí uvádzať totožné obsiahle odôvodnenie, preto súd poukazuje príkladom na závery rozsudku prejednávajúceho senátu sp.zn. 18C/25/2023 zo dňa 02.08.2023 (viď najmä body 11-12 odôvodnenia) v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 17Co/100/2023 z 20.03.2024 (viď najmä body 12-18 odôvodnenia a bod 23 odôvodnenia – poukaz na ustálenú rozhodovaciu prax Krajského súdu Banská Bystrica v obdobných sporoch). Na týchto záveroch súd v plnom rozsahu zotrváva a odkazuje na ne.

10.3. Žalovaný sa k záverom o tom, že nezapočítaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do pracovného času žalobcu dochádza k porušovaniu čl. 2 Smernice, nijako nevyjadril. Žalovaný namietal, že žalobca v konaní nepreukázal skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade došlo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne, keď namietol správnosť výpočtu žalobcu

uvedený v žalobe a zároveň predložil súdu vlastný výpočet priemerného týždenného pracovného času. V tomto svojom výpočte určil referenčné obdobia 6 mesiacov: apríl – september 2021, október 2021 – marec 2022, apríl – september 2022, október 2022 – marec 2023, apríl – september 2023, október 2023 – február 2024. K výpočtom uviedol, že do odslúžených hodín započítal o.i. aj čas služobnej pohotovosti, nezapočítaval niektoré časy služobného voľna s náhradou mzdy. V rámci tohto prepočtu ani v jednom období nezistil prekročenie maximálneho týždenného pracovného času nad 48 hod./týždenne. Žalobca namietol správnosť výpočtov, kedy žalovaný zjavne nezohľadnil pracovný čas v niektorých prípadoch, kedy žalobca v uvedenom období reálne vykonával službu a to v celkovom súčte 162:36 hodín. Žalovaný sa k tejto námietke nijako nevyjadril. Žalobca namietol uvedený prepočet ako nesprávny a zavádzajúci, nakoľko nemá oporu vo vnútroštátnej úprave, ani v práve EÚ, ani v judikatúre Súdneho dvora. Žalovaný svojvoľne niektoré časy plateného voľna žalobcu ako dovolenka, PN, a iné nezapočítal na odpracovaný čas, iné zas započítal. Žalovaný sa k týmto námietkam nevyjadril. Kontrolný výpočet vykonal žalovaný len pre účely tohto súdneho konania, neexistuje žiadna úprava na nerovnomerné rozvrhovanie služobného času pri plánovaní služieb v rámci vopred určených „referenčných období“ tak, aby aj pri zohľadnení času neaktívnej časti služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času tak, ako to uviedol žalobca v žalobe. Nie je zrejmé, na základe čoho potom žalovaný v tomto konaní vychádzal z ním určených referenčných období stanovených výlučne na obdobie, za ktoré si žalobca uplatňuje svoj nárok. Podmienky pre neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času musia byť pre všetkých zamestnancov rovnaké, nemôžu byť pre každého jednotlivého hasiča odlišne stanovené. Podľa všeobecnej zásady čl.6 Smernice členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že nebude prekračovaný maximálny týždenný pracovný čas nad 48 hod./týždenne pre každé obdobie siedmich dní. Žalovaný neuviedol žiadne také všeobecne záväzné opatrenie, ktoré by uvedené zabezpečovalo pri rozvrhovaní služobného času hasičov slúžiacich v zmenách v určenom referenčnom období 6 mesiacov. Pri tom nie je sporné, že aktuálne je určovaný plán služieb na mesačnej báze, žalovaný neuviedol, akým spôsobom pri takomto rozvrhovaní služieb sa zabezpečí neprekračovanie maximálneho týždenného pracovného času 48 hod./ týždenne. Podľa rozsudku Súdneho dvora C-254/18: „Článok 6 písm. b), článok 16 písm. b) a článok 19 prvý odsek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času stanovuje referenčné obdobia, ktoré sa začínajú a končia v určitých kalendárnych dátumoch, pokiaľ táto právna úprava obsahuje mechanizmy, ktoré umožňujú zabezpečiť, že priemerný maximálny týždenný pracovný čas v rozsahu 48 hodín bude rešpektovaný počas každého obdobia šiestich mesiacov zapadajúceho do rámca dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období.“ Naša vnútroštátna právna úprava v prípade hasičov neobsahuje žiadne mechanizmy, ktoré by zabezpečili, že nebude prekračovaný 48 hodinový týždenný pracovný čas v každom období dvoch po sebe nasledujúcich pevných referenčných období. Žalobca uviedol výpočet priemerného týždenného pracovného času za jednotlivé roky pri zohľadnení skutočného počtu hodín služobnej pohotovosti, ktorých výkon preukázal z dokladov získaných od žalovaného (ktoré slúžia na výpočet mzdy), kedy evidentne opakovane dochádza k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Preto súd tvrdenie žalobcu považoval za preukázané. Potom sa súd plne stotožňuje s výpočtom žalobcu v žalobe, ktorý preukázal, že za celé žalované obdobie dochádza k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času (súd v tomto smere poukazuje aj na zdôvodnenie námietok žalobcu proti výpočtom žalovaného viď bod 5. tohto odôvodnenia).

11.1. Súd sa vzhľadom na vyššie uvedené podrobnejšie zaoberá v dôvodoch rozhodnutia uplatnenou výškou odškodnenia.

11.2. Podľa čl. 36 ods.1 písm. c), d) a e) zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR (ďalej len ako „Ustava SR“), zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä
ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci (písm. c),
najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času (písm. d),
primeraný odpočinok po práci (písm. e).

11.3. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Obč. Z.), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11.4. Podľa § 13 ods. 1 Obč. Z., fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

11.5. Podľa § 853 ods. 1 Obč. Z., občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

11.6. Súdny dvor ustálil, že náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením komunitárneho práva zo strany členského štátu musí byť adekvátna spôsobenej škode. Keďže v tejto oblasti neexistuje komunitárna právna úprava, kritériá na určenie rozsahu odškodnenia vyplývajú z vnútroštátneho právneho poriadku, pričom však tieto kritériá nemôžu byť menej priaznivé ako tie, ktoré sa uplatňujú v prípade porušenia vnútroštátneho práva, a rovnako tieto kritériá nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť dosiahnutia odškodnenia, prípadne ho neprimerane sťažia. V neposlednom rade náhrada škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva Únie musí byť primeraná vzniknutej škode, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho práv. Je potom na vnútroštátnom práve členských štátov, aby pri dodržaní zásady rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna, alebo vo forme finančného odškodnenia a aby definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Slovenská právna úprava neobsahuje pravidlá na odškodňovanie jednotlivcov pri porušovaní komunitárneho práva. V posudzovanej veci dospel súd k záveru, že je potrebné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že nerešpektovaním Smernice mu vznikla nemajetková ujma, ktorú je možné analogicky (pozn. súdu - § 853 Obč. Z.) posudzovať podľa zásad upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, vzťahujúcich sa na právo na ochranu osobnosti. Podľa Článku 36 ods. 1 písm. c), d) a e) Ústavy SR majú mať zamestnanci (teda aj žalobca) právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky a zákon (v danom prípade ZoHaZZ) im má zabezpečiť o.i. ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci (obdobne v zmysle čl. 40 Ústavy SR má každý právo na ochranu zdravia). V oblasti pracovnoprávnej je právo na ochranu zdravia zabezpečované predovšetkým zavádzaním takých opatrení, ako je organizácia pracovného času a odpočinku. Každý má pritom právo na odpočinok a zotavenie vrátane rozumného vymedzenia pracovného času a pravidelne platenej dovolenky tak, ako to je zakotvené aj v článku 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv. Samotná Smernica 2003/88/ES, ako aj Smernica 89/391/EHS vychádzali z faktu, že ešte je stále príliš vysoký výskyt pracovných úrazov a chorôb z povolania a preto sa musia bezodkladne zaviesť, resp. zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a tento cieľ sa nemá podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci majú mať primeranú dobu odpočinku a všetkým pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. Na základe uvedeného je potom potrebné zaviesť maximálnu hranicu týždenného času. Na základe dokladov predložených žalobcom vyplynulo, že pri určovaní ev. nariadení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom došlo k prekračovaniu maximálneho limitu 48-hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu v rozhodnom období (apríl 2021 - február 2024) a to najmä v súvislosti s nezapočítavaním neaktívnej časti služobnej pohotovosti do odpracovaného času pre účely rozvrhovania služieb. Súd vzhľadom na uvedené potom konštatuje, že žalobcovi v príčinnej súvislosti nerešpektovania čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vznikla nemajetková ujma, nakoľko došlo (dlhodobo) k porušovaniu jeho základných osobnostných práv - práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na vedenie súkromného rodinného života. V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka môže poškodená osoba požadovať popri morálnej satisfakcii aj peňažnú satisfakciu a to tam, kde by sa satisfakcia morálna nejavila ako postačujúca. V prejednávanej veci, ktorá vychádza z tej skutočnosti, že SR neprijala takú vnútroštátnu úpravu pri služobnom pomere hasičov, aby boli transformované dotknuté ustanovenia smernice do vnútroštátneho poriadku, je potrebné dospieť k záveru, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste, vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát) a vzhľadom na dĺžku trvania neoprávnených zásahov zo strany žalovaného do práv žalobcu. Rovnako tak neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým

ospravedlnenie. Tieto prostriedky nápravy za uvedených okolností strácajú svoju účinnosť a funkčnosť a v takom prípade súdna prax nevylučuje možnosť bez ďalšieho uplatniť finančné zadosťučinenie. Samotné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka uvádza pritom možnosti domáhať sa peňažného zadosťučinenia len príkladmo a podmienky pre vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov obdobnej závažnosti, kedy bude len morálne zadosťučinenie nepostačujúce. Pokiaľ sú splnené všetky 3 podmienky, štát musí s výhradou nároku náhrady škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva, upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti, alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). V danej veci je podstatnou tá skutočnosť, že právo žalobcu na primeraný odpočinok po vykonanej práci je permanentne - niekoľko rokov porušované, pričom povaha výkonu práce žalobcu je veľmi psychicky ako aj fyzicky náročná, neraz si vyžaduje aj nasadenie vlastného života a preto je nesmierne dôležité, aby žalobca mal možnosť si po vykonanej práci si aj primerane odpočinúť, venovať sa svojim záľubám, rodine a iným aktivitám. V dôsledku aktuálnej právnej úpravy, pokiaľ čas služobnej pohotovosti nie súčasťou služobného času, sa na strane žalobcu počas celého trvania služobného pomeru skracuje čas odpočinku. Tým mal súd preukázanú existenciu škody na strane žalobcu, ktorá je nepochybne v priamej príčinnej súvislosti s porušením komunitárneho práva. V dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času prišiel žalobca o veľký počet hodín voľného času, ktoré by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných a priateľských vzťahov, ako aj fyzickej a psychickej relaxácii, čím došlo k zásahu do jeho osobnostných práv (práva na ochranu zdravia, práva na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, práva na primeraný odpočinok po práci a práva na vedenie súkromného rodinného života), za čo mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie. Samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a práve peňažná náhrada sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takejto vzniknutej ujmy.

11.7. Pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujme, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácii normy Európskej únie žalobca utrpel. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu. Slovenská právna úprava odlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Obč. z.) a právom na náhradu škody (§ 415 a nasl. Obč. z.), nakoľko je medzi nimi pojmová i obsahová odlišnosť. Právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo, rýdzo osobnej povahy a je úzko späté s osobnosťou človeka a jej prejavmi. Právo na náhradu škody patrí tak fyzickej, ako aj právnickej osobe a nemá povahu absolútnu, ale len povahu relatívnu a majetkovú. Zásadný rozdiel je aj medzi odškodnením nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody ako majetkovej ujmy, ktorý spočíva v tom, že pri určení nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať a nemožno zistiť presne skutočnú ujmu, ktorú však v prípade náhrady škody treba presne uviesť a preukázať (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009). V zmysle nálezu Ústavného súdu III. Ús 288/2017 z 05.12.2017, „...pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“. Ústavný súd skonštatoval, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamená priestor na svojvôľu, či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. apríla 2008, sp.zn. 5 Cdo 126/2007, súd pri úvahách o tom, či je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliada aj na iné kritéria, ako sú kritéria uvedené v § 13 ods. 2 Obč. Z. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu – ten však musí hodnotiť tak jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho - ktorého konkrétneho prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba domáha. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života fyzickej osoby a nemôže na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane nemôže mať likvidačný

charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2013, sp. zn. 25 Co 18/2013). Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy je zo zákona na voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Nevyhnutné je zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý v rámci primeraného zadosťučinenia konania o ochrane osobnosti sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Nemajetková ujma, ktorá vznikla porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani odškodniť nedá a je možné za ňu poskytnúť len satisfakciu (Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2. októbra 2013, sp. zn. 9 Co 330/2012).

11.8. Vznik zodpovednosti členského štátu za porušenie komunitárneho práva sa teda posudzuje podľa pravidiel, ktoré ustanovil Súdny dvor. Spôsob a rozsah odškodnenia však už závisia od vnútroštátnej právnej úpravy členského štátu. Vnútroštátna úprava však musí rešpektovať požiadavku, že kritériá na určenie rozsahu odškodnenia nesmú mať taký charakter, že spôsobia praktickú nemožnosť odškodnenia alebo dosiahnutie odškodnenia neprimerane sťažia. Rovnako poskytnutá náhrada škody musí byť adekvátna spôsobenej škode. V slovenskom právnom poriadku je právnym základom zodpovednosti štátu za škodu čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ustanovuje, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, pričom podmienky a podrobnosti majú byť upravené v zákone. Slovenská republika prijala zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci účinný od 1. júla 2004. Posudzovanie zodpovednosti štátu za porušenie komunitárneho práva v zmysle tejto úpravy je však vylúčené vzhľadom na úpravu rozsahu použiteľnosti zákona (§ 3), explicitne zákon uvádza (§ 9 ods. 1), že sa z právnej úpravy vylučuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky („do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä: a) uznášať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú“). Pokiaľ si teda žalobca uplatňuje svoj nárok za použitia analógie § 13 v spojení s § 11 OZ, súd aplikáciu ustanovení o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv považoval za správny, zohľadniac pri určení výšky náhrady kritériá stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúry. Žalobca svojou výpoveďou v spojení s listinnými dokladmi preukázal, že pri takomto rozvrhnutí pracovného času, ktorý je v rozpore s právom EÚ, prichádza o voľný čas, ktorý by inak mohol venovať rozvoju osobných, rodinných, priateľských vzťahov, fyzickej a psychickej relaxácií. Naopak, o to viac času trávi v práci, pričom sa jedná o fyzicky aj psychicky náročné zamestnanie, čo má dopad na jeho zdravotný aj psychický stav. Žalobca výpoveďou preukázal, že daný stav mal vplyv na jeho súkromný život, kedy vzhľadom na pracovnú zaťaženosť má obmedzený kontakt s rodinou, sťažený časový priestor na budovanie spoločného domova, má obmedzené možnosti pri pomoci svojim rodičom (matke v čase jej choroby). Nemá čas a možnosť venovať sa aktívne športu – futbal, rozvíjať priateľské vzťahy a väzby. Na svojom zdravotnom stave pociťuje nedostatok voľného času na regeneráciu, ako následok pracovného nasadenia zvýšenie krvného tlaku, cholesterolu. Uvedené nemožno zľahčovať, najmä ak takýto stav pretrváva dlhodobo a žalovaný nevyvíja žiadne kroky k zmene tohto stavu napriek množstvu právoplatných súdnych rozhodnutí. Je zjavné, že doposiaľ určené sumy odškodnenia nemali dostatočne účinný vplyv na kroky žalovaného, ktorými by daný protiprávny stav odstránil. Žalobca zdôraznil, že podanou žalobou sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa počtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Nežaluje teda nemajetkovú ujmu vyčíslenú za presný počet odpracovaných hodín nad 48 hod týždenne tak, ako sa to snažil prezentovať žalovaný (zjavne nesprávne). Žalobca sám poukázal na to, že počas žalovaného obdobia odpracoval 1952,48 hodín určenej služobnej pohotovosti, ktorá mu nebola započítaná do pracovného času, po prepočte predstavuje nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 3,24 EUR (6.332,99 EUR : 11952,48 hodín) za každú hodinu porušovania jeho práv. Táto suma je približne rovnaká, než je priemer minimálnych hodinových miezd v Slovenskej republike pre prvý, t. j. najľahší stupeň náročnosti práce, ktorá za žalované obdobie predstavovala priemerne sumu vo výške 3,91 EUR (2021 – 2024). Žalobca za primeranú náhradu považuje finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o HaZZ ako pri nariadenej služobnej pohotovosti (t.j. mimo určenej služobnej pohotovosti). Súd stanovený postup žalobcu pri výpočte náhrady škody považoval za primeraný charakteru a spôsobu, akým k zásahu došlo, ako aj k následkom na jeho živote a to vo väzbe na porovnateľné kritérium ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Preukázaná ujma na strane žalobcu súvisí s výkonom jeho práce, preto postup pri hodnotení primeranosti uplatneného nároku v porovnaní s ocenením takejto práce podľa zákonných pravidiel

súd považuje za prípustný. Súd uvedené porovnanie nepovažuje za vyčíslenie mzdových nárokov ale len za porovnanie vyčísleného a uplatneného nároku žalobcu s obdobnými mzdovými nárokmi. Súd tiež v záujme právnej istoty poukazuje na to, že z vlastnej činnosti je mu známy obdobný postup výpočtu náhrady škody v porovnateľných prípadoch, ktorý bol preskúmaný na odvolanie žalovaného aj druhoinštatnčným súdom (Krajský súd v Banskej Bystrici – viď aj bod 23 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 17Co/100/2023 z 20. 03. 2024). Žalovaný v rámci svojej obrany poukázal na množstvo rozhodnutí v obdobných sporoch najmä Okresného súdu Košice II, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.000 Eur až 2.500 Eur. Z činnosti súdu sú známe rozhodnutia iných súdov, ktorými boli priznané aj vyššie náhrady cca od 2.500 Eur do 6.100 Eur (napr. KS KE sp. zn. 3Co/229/2019, KS KE, sp. Zn. 6CoPr/2/2019, Krajský súd Banská Bystsrica, sp. zn. 14Co/36/2022), v rozhodnutiach konajúcej sudkyne boli priznané náhrady od 4.300 Eur do 6.400 Eur, v individuálnom prípade 7.500 Eur (hoci zatiaľ neprávoplatné rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp.zn. 18C/89/2023). Žalobcom uplatnený nárok za rovnaké porušovanie jeho práv, za porovnateľné obdobie, vo výške 6.332,99 Eur tak zjavne neprekračuje náhrady priznávané v obdobných veciach. Okrem toho súd vzal do úvahy aj plynutie času, keďže nárok žalobcu je porovnávaný s minimálnymi mzdovými nárokmi v SR, je zrejmé, že plynutím času od doby predchádzajúcich rozhodnutí (spory sa vedú od roku 2015) došlo k zvyšovaniu minimálnej mzdy, ktorá sa odvíja od priemernej nominálnej mzdy zamestnanca za určený kalendárny rok, kedy napr. roku 2018 bola minimálna hodinová mzda v najnižšej triede 2,759 EUR, v roku 2024 je to 4,31 EUR. Z uvedeného je zrejmé, že aj odmena za prácu žalobcu plynutím času sa zvyšuje. Pokiaľ súd hodnotí individuálny nárok žalobcu, prihliada aj na okolnosť miesta a času jeho uplatnenia, je tak na mieste priznať vyšší nárok oproti predchádzajúcemu obdobiu. Zvlášť významné v danom prípade je aj to, že napriek stovkám právoplatných rozhodnutí súdov SR žalovaný doposiaľ neprijal žiadne opatrenie na nápravu daného dlhodobého protiprávneho stavu, z čoho možno vyvodiť tiež záver, že doposiaľ miernejšie náhrady nemali žiaden ev. len zanedbateľný vplyv na žalovaného z hľadiska toho, aby primerané odškodnenie zabezpečilo skutočnú ochranu žalobcu. Pokiaľ žalovaný poukázal na rozhodovanie v iných prípadoch nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 2002) pri trestnom čine, keď bola spôsobená smrť (rozhodnutie z roku 1996), súd uvádza, že tieto prípady vzhľadom na odstup času a odlišné skutkové okolnosti nie je možné porovnať. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za smrť blízkej osoby neznamená ocenenie hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života poškodeného, v čom sa prejavuje individuálnosť každého prípadu, ktorý súd hodnotí na základe individuálnych okolností každej veci a každej osoby zvlášť. V tu prejednávanej veci nie je dobre možné porovnanie zásahu do práv žalobcu oproti odškodneniu poškodených stratou blízkej osoby, hoci aj v danom prípade z hľadiska zásady rovnocennosti nemožno priznávať nepomerne vyššie náhrady ujmy. Súdu je známa rozhodovacia činnosť ostatných súdov v tejto oblasti, či už z vlastnej činnosti tunajšieho súdu alebo rozhodnutia iných súdov. Súd poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/182/2013 z 24. 09. 2013 – priznané manžel + dve deti: 3 x 10.000,-- Eur (úmrtie pri dopravnej nehode nárazom do auta stojaceho v kolóne na diaľnici), rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/264/2013 z 28. 10. 2013 – priznané manželke 20.000,-- Eur, dieťaťu 23.000,-- Eur, rodičom 2x 10.000,-- Eur (smrť chodca na prechode), rozsudok Krajský súd Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 z 30. 07. 2015: priznané manželke a deťom 3x 33.500,-- Eur, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2016: priznané manželovi a deťom 3x 23.000,-- Eur. Súd uvádza, že žalobcom uplatnená náhrada zjavne nevybočuje ani z rozsahu priznávaných náhrad za smrť spôsobenú pri dopravných nehodách, či náhrad priznávaných obetiam trestných činov. Rovnako žalovaný nepreukázal tvrdenie posune v právnom posúdení súdov SR obdobných nárokov ako je tu uplatnený nárok, či o zmene posúdenia takto uplatneného postupu vyčíslenia náhrady škody Krajským súdom Banská Bystrica, keď dôvodom žalovaným uvádzaných rozhodnutí boli iné procesné pochybenia prvoinštančného sudu (Okresný súd Lučenec). Nárok vyčíslený žalobcom tak súd považuje za primeraný a korektný. Napokon súd uvádza, že žalovaný sa vo všetkých doposiaľ právoplatne priznaných nárokoch, a to aj spôsobom posúdeným ako v tomto prípade, ani raz nedomáhal preskúmania najvyššími súdnymi autoritami – NS SR, či ÚS SR. Uvedené skôr svedčí o akceptovaní právnych záverov nižších súdov SR, preto súd v tomto konaní nevzhliadol žiaden dôvod na odklon od doposiaľ uplatňovanej súdnej praxe.

11.9. Žalobca vykonal prepočet hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období, pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém), konkrétne v rozsahu 1952,48 hodín. Keďže žalovaný nerozporoval doklady predložené žalobcom, ani výpočet času určenej služobnej pohotovosti, uvedené

súd považoval za nesporné a vychádzal z takéhoto určenia. Takto stanovené hodiny žalobca, navrhol odškodniť odmenou, ktorá sa inak priznáva za výkon nariadenej pohotovosti podľa § 122 ods. 2 ZoHaZZ. Za uvedený čas mu bola priznaná odmena podľa § 122 ods. 1 ZoHaZZ, vyčíslil rozdiel takejto odmeny, ktorý si uplatnil v celkovej výške 6.332,99 Eur. Vychádzajúc tak z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 ZoHaZZ (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 ZoHaZZ (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%).

11.10. Obdobie apríl 2021 – december 2021:
(i) fond pracovného času predstavuje 11478,60 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 502,58 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 ZoHaZZ v rozsahu 15,50 hodín,
(iv) nadčasy 2,67 hodín.
V období apríl 2021 – december 2021 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 502,58 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu, a 35 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)	Určená pohoto-vost spolu (15% a 30%)	Hodi-nová sadzba	Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)	Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)

Nemajet-ková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohotovosť)
Nemajet-ková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohotovosť)
Nemajet-ková ujma za mesiac spolu (15%-ná a 30%-ná pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2021
4/2021
49.00

49.00
8.5485
2.9920
1.7097
146.6068
0.0000
146.6068
5/2021
35.00
7.00
42.00
8.6091
3.0132
1.7218
105.4615
12.0527
117.5142
6/2021
42.00

42.00
8.6091
3.0132
1.7218
126.5538

0.0000
126.5538
7/2021
70.00

70.00
8.6091
3.0133
1,7218
210.9230
0.0000
210.9230
8/2021
63.00

63.00
8.6091
3.0132
1.7218
189.8307
0.0000
189.8307
9/2021
63.00

63.00
8.9000
3.1150
1.7800
196,2450
0.0000
196.2450
10/2021
63.00

63.00
8.9000
3.1150
1,7800
196.2450
0,0000
196.2450
11/2021
42.00
7.00
49.00
8.9000
3.1150
1.7800
130.8300
12.4600
143.2900
12/2021
54.58
7.00
61.58
8.9000
3.1150

1.7800
170.0167
12.4600
182.4767
Spolu
481.58
21.00
502.58
Náhrada za ujmu
1 472.71 €
36.97 €
1 509.68 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2021 predstavuje spolu sumu 1.509,68 EUR.

11.11. Obdobie január 2022 - december 2022 :
i. fond pracovného času 1937,50 hodín;
ii. určená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 652,37 hodín;
iii. nariadená služobná pohotovosť v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 41,58 hodín
iv. nadčasy 22,35 hodín.
V období január 2022 až december 2022 podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 652,37 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 35 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohoto-vosť spolu (15 % a 30%)
Hodi-nová sadzba
Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohotovosť)
Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú a určenú

pohotovosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
15%-nú
určenú
pohotovosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
30%-nú
určenú
pohotovosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac spolu
(15%-ná a
30%-ná
pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2022
1/2022
62.03

62.03
8.9394
3.1288
1.7879
194.0788
0.0000
194.0788
2/2022
47.15

47.15
8.9394
3.1288
1.7879
147.5224
0.0000
147.5224
3/2022
60.97

60.97
8.9394
3.1288
1.7879

190.7623
0.0000
190.7623
4/2022
48.00
8.00
56.00
8.9394
3.1288
1.7879
150.1819
14.3030
164.4850
5/2022
64.00

64.00
8.9394
3.1288
1.7879
200.2426
0.0000
200.2426
6/2022
48.00

48.00
8.9394
3.1288
1.7879
150.1819
0.0000
150.1819
7/2022
72.00
8.00
80.00
9.1545
3.2041
1.8309
230.6934
14.6472
245.3406
8/2022
32.00

33,00
9.1545
3.2041
1.8309
102.5304
0.0000
102.5304
9/2022
53.17

53.17
9.1545

3.2041
1.8309
170.3607
0.0000
170.3607
10/2022
24.00

24.00
9.1545
3.2041
1.8309
76.8978
0.0000
76.8978
11/2022
53.1 7

53.17
9.1545
3.2041
1.8309
170.3607
0.0000
170.3607
12/2022
63.88
8.00
71.88
9.1545
3.2041
1.8309
204.6763
14.6472
219.3235
Spolu
628.37
24.00
652.37
Náhrada za ujmu
1988.49 €
43.60 €
2 032.09 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2022 predstavuje spolu sumu 2.032,09 EUR.

11.12. Obdobie január 2023 - december 2023 :
(i) fond pracovného času predstavuje 1951,50 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 665,11 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín,
iv. nadčasy 8,95 hodín.
V období január 2023 až december 2023 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 665,11 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 48 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods.1 ZoHaZZ)

Určená pohoto-vosť spolu (18% a 30%)

Hodi-nová sadzba

Rozdiel 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)

Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariade-nú a určenú pohoto-vosť)

Nemajet-ková ujma za mesiac za 15%-nú určenú pohoto-vosť)

Nemajet-ková ujma za mesiac za 30%-nú určenú pohoto-vosť)

Nemajet-ková ujma za mesiac spolu (15% m a 30%-ná pohotovosť)

15%

30%

(hodín)

(€)

(€)

(€)

(€)

(€)

(€)
2023
1/2023
61.35

61.35
9.7121
3.3992
1.9424
208.5431
0.0000
208.5431
2/2023
56.00

56.00
9.7121
3.3992
1.9424
190.3572
0.0000
190.3572
3/2023
63.27

63.27
9.7121
3.3992
1.9424
215.0696
0.0000
215.0696
4/2023
40.00
8.00
48.00
9.7121
3.3992
1.9424
135.9694
15.5394
151.5088
5/2023
40.00

40.00
9.7121
3.3992
1.9424
135.9694
0.0000
135.9694
6/2023
56. 00

56.00
9.7121
3.3992

1.9424
190.3572
0.0000
190.3572
7/2023
77.82

77.82
9.7121
3.3992
1.9424
264.5285
0.0000
264.5285
8/2023
32.00

32.00
9.7121
3.3992
1.9424
108.7755
0.0000
108.7755
9/2023
40.00

40.00
10.5000
3.6750
2.1000
147.0000
0.0000
147.0000
10/2023
72.00

72.00
10.5000
3.6750
2.1000
264.6000
0.0000
264.6000
11/2023
54.67

54.67
10.5000
3.6750
2.1000
200.9123
0.0000
200.9123
12/2023
56.00
8.00
64.00

10.5000
3.6750
2.1000
205.8000
16.8000
222.6000
Spolu
649.11
16.00
665.11
Náhrada za ujmu
2 267.88 €
32.34 €
2 300.22 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť v kalendárnom roku 2023 predstavuje spolu sumu 2.300,22 EUR.

11.13. Obdobie január-február 2024 :
(i) fond pracovného času predstavuje 329 hodín;
(ii) služobná pohotovosť určená v zmysle § 92 ods. 1 ZoHaZZ v rozsahu 132,42 hodín;
(iii) služobná pohotovosť nariadená v zmysle § 92 ods. 2 písm. a) ZoHaZZ v rozsahu 0 hodín,
iv. nadčasy 3,58 hodín.
V období január-február 2024 vrátane podľa § 92 ods. 1 ZoHaZZ odpracoval 132,42 hodín 15%-nej určenej služobnej pohotovosti, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 15% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu a 8 hodín 30%-nej určenej služobnej pohotovosti v čase služobného pokoja, za ktorú prináležala odmena v rozsahu 30% z príslušnej časti služobného platu za každú hodinu.

Počet hodín odpracova-nej určenej služobnej pohotovosti za mesiac (§ 92 ods. 1 ZoHaZZ)
Určená pohoto-vosť spolu (15% a 30%)
Hodi-nová sadzba 35% (medzi odmenou za nariadenú a určenú pohoto-vosť)
Rozdiel 20% (medzi odmenou za nariadenú

a určenú
pohoto-vosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
15%-nú
určenú
pohotovosť)
Nemajet-ková
ujma za
mesiac za
30%-ná
určenú
pohotovosť)
Nemajetková
ujma za
mesiac spolu
(15%-ná a
30%-ná
pohotovosť)

15%
30%
(hodín)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
(€)
2024
1/2024
68.42

68.42
10.5939
3.7079
2.1188
253.6921
0.0000
253.6921
2/2024
64.00

64.00

3.7079
2.1188
237.3034
0.0000
237.3034
Spolu
132.42
0.00
132.42

Náhrada za ujmu

491.00 €
0.00 €
491.00 €

Nemajetková ujma za služobnú pohotovosť za január - február roku 2023 predstavuje spolu sumu 491,-- EUR.

12. Na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového a právneho stavu súd dospel k jednoznačnému záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody titulom porušenia komunitárneho práva neprevzatím resp. nesprávnym prevzatím Smernice do vnútroštátneho práva v oblasti právnej úpravy služobného pomeru príslušníkov HaZZ, konkrétne do zákona o HaZZ, je v celom rozsahu daný čo do dôvodu a výšky, súd ho považuje za riadne preukázaný a preto žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel, žalovaný je povinný žalobcovi uhradiť priznaný nárok do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 232 ods. 3 C.s.p.).

13. O trovách konania rozhodoval súd podľa § 255 ods.1 C. s. p. a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, trovy konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 C. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.